

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**ANALIZA VPLIVA GOSPODARSKE KRIZE NA
PODJETJE SIGNUM, D.O.O., ŠKOFJA LOKA**

Anka Jenko

Ljubljana, december 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

DIPLOMSKO DELO
VISOKOŠOLSKEGA PROGRAMA JAVNA UPRAVA

**ANALIZA VPLIVA GOSPODARSKE KRIZE NA PODJETJE
SIGNUM, D.O.O., ŠKOFJA LOKA**

Kandidatka: Anka Jenko

Številka indeksa: 04030602

Mentor: red. prof. dr. Marko Hočevar

Ljubljana, december 2010

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Anka Jenko, študentka visokošolskega študijskega programa Javna Uprava, z vpisno številko 04030602, sem avtorica diplomskega dela z naslovom: Vpliv gospodarske krize na podjetje Signum, d.o.o., Škofja Loka.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela, sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oziroma citirana v skladu s fakultetnimi navodili, sem poskrbela, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili, sem pridobila vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, kar sem tudi jasno zapisala v predloženem delu, se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobeseidnega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Ur. list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo, se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo, je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala Maja Brezovar, prof. slovenščine, univ. dipl. soc. kulture.

Ljubljana, 22. 11. 2010

Podpis avtorice:

POVZETEK

Vsebina oziroma namen diplomskega dela je računovodska analiza podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka. V nalogi sem predstavila poslovanje podjetja, analizirala pa sem tri leta, in sicer 2007, 2008 in 2009. Najprej sem predstavila podjetje, njegovo zgodovino, razvoj, organiziranost, zaposlene in proizvodnji program. Nato sem se odločila za predstavitev računovodstva in računovodskih informacij, pomembnih za analizo poslovanja, njihove uporabnike in obrazložila, kaj je gospodarska kriza. Nadaljevala sem z analizo bilance stanja, kjer sem bilanco stanja predstavila najprej splošno, nato pa sem nadaljevala s podrobno predstavitvijo vseh bilančnih postavk, tako sredstev kot tudi obveznosti do virov sredstev in analizo postavk, s katerimi je razpolagalo podjetje v obravnavanih letih. Sledila je še analiza bilance uspeha, prav tako s splošno predstavitvijo in nato s podrobno razčlenitvijo prihodkov in odhodkov podjetja ter njihovo analizo skozi poslovanje podjetja. Za konec sem predstavila še poslovni izid podjetja ter njegovo analizo. Z le-to sem ugotovila vpliv gospodarske krize na podjetje, ki se ukvarja z reklamnim materialom.

Ključne besede:

- analiza
- gospodarska kriza
- bilanca stanja
- izkaz uspeha

SUMMARY

ANALYSIS OF THE IMPACT OF ECONOMIC CRISIS ON THE COMPANY SIGNUM, d.o.o., Škofja LOKA

The content and purpose of the thesis is the analysis of accounting firms Signum, d.o.o., Škofja Loka. The thesis I presented the company for analysis, I took three years, namely 2007, 2008 and 2009. I first presented the company, its history, development, organization, employees and production program. Then I decided to present accounting and financial information relevant to the analysis of their business and their customers. I proceeded with the analysis of the balance sheet, where I first presented the balance sheets generally, and then I proceeded with a detailed presentation of all balance sheet items, both assets and liabilities and analysis items, which dealt with the disposal company in the present years. This was followed by an analysis of balance sheets, as well as the overall presentation and then a detailed breakdown of revenue and expenditure enterprises and their analysis through the company. To conclude, I present another company profit in the present years, and its analysis. This analysis, I found the impact of economic crisis on a company that deals with advertising material.

Keywords:

- analysis
- economic crisis
- balance sheet
- the income statement

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	I
POVZETEK.....	II
SUMMARY.....	III
1 UVOD	1
2 PREDSTAVITEV PODJETJA.....	3
2.1 ZGODOVINA IN RAZVOJ	3
2.2 PODJETJE DANES	4
3 POMEN RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ, POMEMBNIH ZA ANALIZIRANJE POSLOVANJA.....	6
3.1 UPORABNIKI RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ.....	8
3.2 GOSPODARSKA KRIZA ALI RECESIJA	9
4 ANALIZA BILANCE STANJA.....	10
4.1 SREDSTVA	13
4.1.1 <i>Stalna sredstva</i>	14
4.1.1.1 Neopredmetena dolgoročna sredstva	15
4.1.1.2 Opredmetena osnovna sredstva.....	15
4.1.1.3 Dolgoročne finančne naložbe	16
4.1.2 <i>Gibljiva sredstva</i>	16
4.1.2.1 Zaloge.....	17
4.1.2.2 Poslovne terjatve.....	18
4.1.2.3 Kratkoročne finančne naložbe.....	19
4.1.2.4 Denarna sredstva	20
4.1.3 <i>Aktivne kratkoročne časovne razmejitve</i>	20
4.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV.....	20
4.2.1 <i>Kapital</i>	22
4.2.2 <i>Dolgoročne rezervacije</i>	24
4.2.3 <i>Dolgoročne obveznosti</i>	25
4.2.4 <i>Kratkoročne obveznosti</i>	26
4.2.5 <i>Pasivne časovne razmejitve</i>	28
5 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA USPEHA.....	29
5.1 PRIHODKI	31
5.1.1 <i>Poslovni prihodki</i>	32
5.1.2 <i>Finančni prihodki</i>	33
5.1.3 <i>Izredni prihodki</i>	35
5.2 ODHODKI	35
5.2.1 <i>Poslovni odhodki</i>	36
5.2.1.1 <i>Stroški</i>	37
5.2.2 <i>Finančni odhodki</i>	41
5.2.3 <i>Izredni odhodki</i>	43
5.3 POSLOVNI IZID	43
6 ZAKLJUČEK.....	46
LITERATURA IN VIRI.....	49

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO SLIK

Slika 1: Organigram podjetja	4
------------------------------------	---

KAZALO TABEL

Tabela 1: Bilanca stanja	11
Tabela 2: Struktura sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	13
Tabela 3: Struktura stalnih sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	14
Tabela 4: Struktura gibljivih sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	17
Tabela 5: Struktura kratkoročnih poslovnih terjatev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	19
Tabela 6: Struktura obveznosti do virov sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	21
Tabela 7: Struktura kapitala v letih 2007, 2008 in 2009 v %	22
Tabela 8: Struktura dolgoročnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %	25
Tabela 9: Struktura dolgoročnih obveznosti iz financiranja v letih 2007, 2008 in 2009 v %	25
Tabela 10: Struktura kratkoročnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %	26
Tabela 11: Struktura kratkoročnih obveznosti iz poslovanja v letih 2007, 2008 in 2009 v %	28
Tabela 12: Izkaz poslovnega uspeha	29
Tabela 13: Struktura prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	31
Tabela 14: Struktura poslovnih prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	32
Tabela 15: Struktura finančnih prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	34
Tabela 16: Struktura odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	35
Tabela 17: Struktura poslovnih odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	36
Tabela 18: Struktura stroškov blaga, materiala in storitev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	37
Tabela 19: Struktura stroškov porabljenega materiala v letih 2007, 2008 in 2009 v %	38
Tabela 20: Struktura stroškov storitev v letih 2007, 2008 in 2009 v %	39
Tabela 21: Struktura stroškov dela v letih 2007, 2008 in 2009 v %	40
Tabela 22: Struktura finančnih odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %	41
Tabela 23: Struktura finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %	42
Tabela 24: Ugotavljanje rezultata v podjetju Signum, d.o.o., Škofja Loka v letih 2007, 2008 in 2009 v EUR	44

1 UVOD

Vsako podjetje ima opredeljeno strukturo, dinamiko, načela ter skupni cilj, h kateremu morajo usklajeno težiti vsi podcilji in aktivnosti. V ta namen so potrebne informacije, ki jih na podlagi poslovnih dogodkov in stanj ponujajo analize. S temi analizami prihaja podjetje nenehno do novih znanj, da bi pravočasno sprejeli odločitve, ki omogočajo večjo uspešnost in ohranitev realne vrednosti sredstev. Uresničevanje ciljev praviloma ne poteka brez odklonov, ki jih povzročajo neznani dejavniki, zato z analiziranjem raziskujemo procese in stanja, da spoznavamo vplive in pripravimo podlage za uspešnejše gospodarjenje.

Pomembno vlogo pri zagotavljanju informacij imajo računovodske informacije. Informacije iz računovodskih izkazov ne dajejo celovite slike o poslovanju podjetja, vendar so najpomembnejši vir na področjih, ki jih vodstva podjetja pripravljajo za nadzorni svet. Vsebina in obseg računovodskih informacij se med podjetji razlikujeta glede na dejavnost, velikost, organiziranost in druge dejavnike.

Postavljajo se vprašanja, kako pridobiti objektivno in nepristransko sliko o podjetju in njegovem finančnem položaju, za katero so ključne računovodske informacije, ki so pomembne za sprejemanje odločitev. V veliko pomoč so slovenski računovodski standardi, ki vplivajo na način oblikovanja računovodskih informacij.

Kakovost računovodskih informacij povečuje računovodsko analiziranje, kar je sestavni del analiziranja za oblikovanje predlogov za izboljšanje poslovnih procesov in stanj, kar povečuje vpliv na uspešno poslovanje podjetja v prihodnosti. Za analiziranje računovodskih izkazov se najpogosteje primerjajo podatki preteklega poslovanja podjetja.

Namen moje diplomske naloge je prikazati, kako lahko s podatki, ki jih imamo na voljo na spletnih straneh podjetij ali na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, dokaj dobro ocenimo poslovanje neke družbe ter pomen računovodskih izkazov pri sprejemanju odločitev.

V diplomski nalogi sem analizirala poslovanje podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka. Zaradi lažjega in kakovostnejšega prikaza vpliva gospodarske krize na izbrano podjetje sem za analiziranje izbrala zadnja tri leta poslovanja, to so leta 2007, 2008 in 2009. Za izvedbo analize sem uporabila podatke iz bilance stanja in iz izkaza poslovnega uspeha za omenjena leta. Pri izdelavi diplomske naloge sem si pomagala s tabelami.

Cilj moje diplomske naloge je narediti analizo računovodskih izkazov, priti do njihovih rezultatov in ugotoviti, kakšen vpliv je na omenjeno podjetje imela gospodarska kriza.

Za lažjo predstavitev analize poslovanja podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka sem uporabila več metod. Obiskala sem podjetje Signum, d.o.o., kjer so mi posredovali svoje letno poročilo in povedali nekaj osnovnih stvari. Pri predstavitvi podjetja sem si pomagala z njihovo spletno stranjo. Nato sem se odločila za uporabo različnih monografij in slovenskih računovodskih standardov. Vse skupaj sem uredila, izračunala deleže in jih opisala.

Diplomska naloga je razdeljena na več poglavij. Uvodno poglavje je prvo. V drugem sem predstavila zgodovino in razvoj podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka ter podjetje danes. V tretjem poglavju sem predstavila pomen računovodskih informacij, ki so pomembne za analiziranje poslovanja, kdo so uporabniki računovodskih informacij in kaj je gospodarska kriza. Nato sem v četrtem poglavju teoretično predstavila bilanco stanja in njene postavke ter jo praktično analizirala. V petem poglavju sem na isti način predstavila izkaz poslovnega uspeha in njegovo analizo na praktičnem primeru obravnavanega podjetja ter poslovni izid. V šestem poglavju sem napisala zaključek, kjer sem na kratko prikazala ključne ugotovitve analize poslovanja podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka. Na koncu sem navedla literaturo in vire ter seznama tabel in slik, ki sem jih prikazala v diplomski nalogi.

2 PREDSTAVITEV PODJETJA

Podjetje Signum, d.o.o., Škofja Loka sodi med mikro podjetja v zasebni lasti v Republiki Sloveniji. Področje poslovanja podjetja je proizvodnja tiskanih tekstilnih in drugih promocijskih artiklov. Podjetje je posebej specializirano za proizvodnjo zastav in spada med štiri največje proizvajalce zastav v Sloveniji. Poleg zastav dejavnost vključuje tudi druge podobne tekstilne izdelke ter storitve direktnega in transfernega tekstilnega tiska za dekorativne, promocijske in scenske namene. Drugo področje dela je izdelava grafik ter dobava opreme in kompletiranje široke palete promocijskih artiklov za potrebe marketinga in mobilnega marketinga za uporabo v poslovnih, prodajnih, razstavnih in sejemskih prostorih, promocijskih akcijah in na javnih objektih namenjenih oglaševanju.

Podjetje je opremljeno z naj sodobnejšo tehnologijo na tem delovnem področju, tako da lahko zagotavlja kakovostno in cenovno konkurenčnost na trgu.

2.1 ZGODOVINA IN RAZVOJ

Podjetje je bilo ustanovljeno in je začelo poslovati konec leta 1990 z enim zaposlenim ter izključno lastnimi sredstvi, privarčevanimi iz dohodka lastnika od redne zaposlitve, zato je bila rast podjetja počasna. Ves višek dohodka, ki spričo opisanih razmer ni bil velik, je lastnik namenjal nakupu najosnovnejše (rabljene) opreme. Dejavnost podjetja so bile v prvih letih storitve ročnega sitotiska majhnih formatov (dotisk različnih materialov in izdelkov, tisk majic). Po nekaj letih je lastnik, hkrati edini zaposleni, pričel izdelovati namizne državne in reklamne zastavice v kartonski in svileni izvedbi. Lahko bi rekli, da je bil to začetek usmeritve, ki je kasneje v podjetju prevladala, in sicer usmeritev v proizvodnjo zastav.

V tistem času v Sloveniji ni bilo veliko proizvajalcev zastav. Ker je podjetje nudilo namizne zastavice, so kupci začeli sčasoma povpraševati po velikih zastavah. Za podjetje oziroma lastnika je bil to nov velik izziv, ki je zahteval veliko dela, učenja, vlaganja in tveganja. Izdelava zastav zahteva najprej dovolj velike prostore, spoznavanje in učenje novih načinov dela ter opremo za velike formate. V tistem času je bila osnovna tehnologija pri nas za to dejavnost še vedno sitotisk, in sicer ročni, ker za modernejšo opremo iz finančnih razlogov ni bilo nobenih možnosti. Tako delo poleg vsega omenjenega zahteva več zaposlenih, ker en sam človek takega dela ne more opravljati. Tako je podjetje v letu 1995 s prvimi krediti, novimi najetimi večjimi prostori, z enim in kasneje še z drugim novim delavcem, "novo" opremo in z veliko improvizacije začelo izdelovati velike zastave. Proizvodnja je bila v prvih letih majhna, vendar je podjetje postopno povečevalo obseg proizvodnje in pridobivalo nove poslovne partnerje.

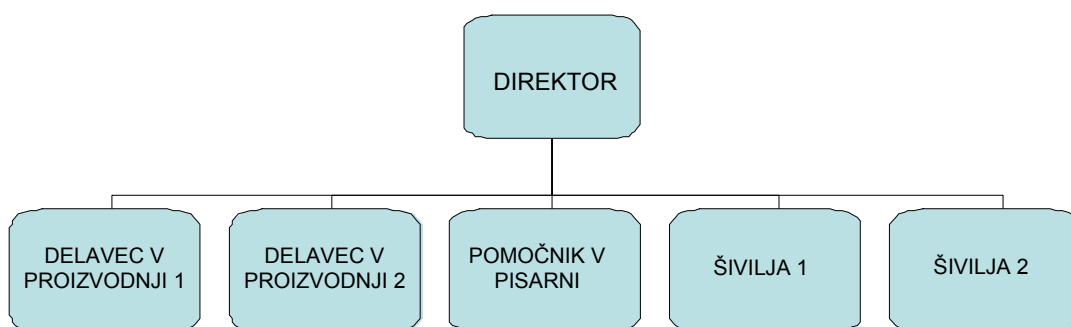
V drugi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja so v Slovenijo že pronicale informacije in nova vedenja o sodobnejši tehnologiji tiska zastav – o t. i. sublimacijskem tisku, ki je bila takrat v razvitejšem svetu že dlje časa prevladujoča tehnologija izdelave zastav. Ta je spet zahtevala nova znanja, novo učenje, preizkušanje, novo opremo. Četudi je pri tem tehnika tiska še vedno ostajala ročni sitotisk, je bilo vse drugo novo. Zaradi težko dostopnih informacij in predvsem iz finančnih razlogov je podjetje pri uvajanju te tehnologije zamujalo v primerjavi z nekaterimi drugimi proizvajalci zastav v Sloveniji. Pomembno je na to vplivala prostorska omejitev, zaradi katere podjetje s to tehnologijo ni moglo proizvajati zastav, ki so bile večje od 300 X 100 cm. Zaradi teh razlogov je bilo podjetje razvojno in dohodkovno zelo omejeno in skorajda brez prave perspektive.

Stagniranje podjetja je tako trajalo dobri dve leti, ko je v Slovenijo že vstopala nova digitalna tehnologija sublimacijskega tiska. V tistem času je podjetje ravno prenavljalo nove delovne prostore in se vanje tudi vselilo. Nujnost ukrepanja je bila za podjetje življenjskega pomena, zato je podjetje takrat kupilo prvi tiskalnik za direktni digitalni sublimacijski tisk zastav. Nova digitalna tehnologija je pomenila "revolucionarne" spremembe v naravi in procesu dela ter tako nudila dotlej neobstoječe možnosti in neprimerljivo večje zmogljivosti. Podjetje je bilo tretje v Sloveniji, ki se je opremilo z novo tehnologijo, in to mu je omogočilo obstanek in pospešilo nadaljnji razvoj.

Kasneje se je podjetje še dodatno opremilo z digitalno tehniko na področju sublimacijskega in ekološkega tiska, s čimer je podjetje občutno razširilo svojo ponudbo na celotno področje reklamne grafike velikih formatov.

2.2 PODJETJE DANES

Slika 1: Organigram podjetja

Vir: uprava podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka.

Število zaposlenih v podjetju je postopoma naraščalo, zato so še vedno vsi zaposleni podrejeni direktorju in so odgovorni le njemu, hkrati pa prav direktor posreduje naloge in naročila vsem zaposlenim. Trenutno je v podjetju zaposlenih šest oseb.

Glavni proizvodi v podjetju so zastave vseh vrst in velikosti, in sicer zunanje zastave in notranje namizne (svilene in kartonske) zastave. Poleg zastav njihova dejavnost vključuje izdelavo drugih podobnih tekstilnih izdelkov ter storitve direktnega in transfernega tekstilnega tiska za dekorativne, promocijske in scenske namene. Drugo področje njihovega dela je izdelava grafik ter ostale opreme in kompletiranje široke palete promocijskih artiklov za potrebe marketinga in mobilnega marketinga za uporabo v poslovnih, prodajnih, razstavnih in sejemskih prostorih, promocijskih akcijah in na javnih objektih, namenjenih oglaševanju (športna igrišča, dvorane idr.).

Če se ozremo po proizvodnem programu, ugotovimo, da so izdelki zelo specifični, a so hkrati namenjeni tudi posameznikom. Največji odjemalci proizvodov so slovenske občine, ki oskrbujejo opremljenost mest z zastavami, predvsem državnimi in občinskimi, ki se izobešajo na praznične dni. Naročniki so tudi slovenska podjetja, ki se predstavljajo z reklamnimi zastavami za izobešanje pred samimi podjetji. Ne smemo pozabiti športnih društev, ki pri njih naročajo različne kapetanske zastavice, tako za izmenjave med igralci kot okrasne zastavice. Izdelujejo zastavice za plovila in jih posredujejo nekaterim marinam na obali. Kupci so še trgovci, ki imajo v svojih specializiranih trgovinah tovrstno ponudbo. Hkrati so njihovi kupci zavedni posamezniki, ki vestno izobešajo zastave na svojih domovih.

Vsa leta sodelovanja se v podjetju trudijo v smeri odličnosti poslovanja. S kakovostjo, zanesljivostjo in prilagodljivostjo skušajo ustvarjati in ohranjati dobro ime podjetja. Sedaj jim zaupa že preko 400 slovenskih podjetij, preko 70 slovenskih občin, številne državne in druge ustanove, društva in klubi. Prizadevanja in razvoj v tej smeri je njihova zveza za prihodnost, zato poslovne partnerje prosijo, da jim brez zadržkov sporočijo vsako in kakršno koli slabo izkušnjo z njimi. Hvaležni so jim za vsa opozorila in pomoč pri njihovi kakovostni rasti.

Opremljeni so z najsodobnejšo tehnologijo digitalnega sublimacijskega in solventnega tiska, s katero zagotavljajo vrhunsko kakovost pri najzahtevnejših izdelkih in dizajnih. Ta jim omogoča, da se lahko hitro odzovejo na nujne potrebe njihovih kupcev (v nujnih primerih nudijo rok izvedbe en dan do tri dni). Poleg digitalne tehnologije tiska so ohranili še klasično sitotiskarsko tehniko, ki je še vedno uporabna in konkurenčna na nekaterih področjih.

Načrti podjetja za prihodnost so na tehničnem in tehnološkem področju usmerjeni v sledenje novim možnostim, ki jih tehnologija na področju dela podjetja nudi, ter v zagotovitev dodatnih poslovnih prostorov za širitev dejavnosti. Cilj in vizija podjetja ostajata enaka kot doslej: stremljenje v doseganje odličnosti in k graditvi ugleda podjetja z ohranjanjem in razvijanjem celovite kakovosti in zanesljivosti.

3 POMEN RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ, POMEMBNIH ZA ANALIZIRANJE POSLOVANJA

Po Slovarju slovenskega knjižnega jezika beseda analizirati pomeni "delati analizo, ugotavljati", beseda analiza pa "ugotavljanje sestavnih delov česa, razčlenjevanje".

Sami podatki v računovodskih izkazih nam ne povedo veliko, zato jih je potrebno primerjati z nekim drugim podatkom, ki za potrebo analize pomeni standard. Katere podatke bodo uporabniki analiz vzeli za standarde, bo odvisno od razpoložljivosti podatkov in potrebe analize. Pogosto so to podatki preteklega poslovanja podjetja oziroma podatki o poslovanju podjetij v isti gospodarski panogi (po Hočevar et al., 2001, str. 221).

Analiza podjetja je danes obvezna sestavina vsakega podjetja, zato je potrebno dobro vedeti, zakaj tako analizo izvesti in kakšne informacije nam ponuja. Z analizo želimo najprej izpostaviti sestavo in strukturo v podjetju ter obenem poiskati vzroke za stanje v podjetju. Vsaka analiza se konča s sintezo, v kateri so postopki izločanja in strnjevanja ter oblikovani sklepi o stanju in o poslovanju podjetja.

V današnjem času ljudje večino svojega časa preživijo v organizacijah, da bi z njimi uresničevali svoje osebne ali širše cilje. Med te organizacije, ki nam pomagajo do uresničitve zastavljenih ciljev, sodijo poslovni sistemi. S takim sistemom imamo v mislih od okolja razmejeno in zaokroženo smiselno celoto, ki se ukvarja s poslovanjem. Ne glede na dejavnost poslovnega sistema je za vse značilno, da jih organizirajo in upravljajo ljudje, da njihovega delovanja in obnašanja v naprej ni možno analizirati, ker so nenehno pod vplivom hitro spreminjajočega okolja (konkurence, države, pogojev gospodarjenja in podobno) in so sestavljeni iz več podsistemov, ki se spreminjajo tudi s spreminjanjem okolja. Celovit poslovni sistem lahko razdelimo na:

- izvajalni podsistem,
- upravljalni podsistem,
- informacijski podsistem (po Hočevarju et al., 2001, str. 9).

Izvajalni podsistem zajema temeljne poslovne funkcije. To so kadrovska, tehnična, nakupna, proizvodna, prodajna ter finančna funkcija.

Upravljalni podsistem je podsistem, čigar vsebina sta odločanje o vseh tistih dejavnostih, ki jih vsebuje na zunaj viden poslovni proces, ter njihovo usklajevanje. V tem podsistemu so pomembne štiri funkcije: funkcija načrtovanja, funkcija organiziranja, funkcija vodenja in funkcija nadziranja.

Informacijski podsistem je podsistem poslovnega sistema, ki je organiziran tako, da iz podatkov oblikuje informacije, ki so pomoč pri odločanju o vseh dejavnostih, ki jih vsebuje na zunaj vidni poslovni proces. Vsebuje funkcijo obravnavanja podatkov o preteklosti,

funkcijo obravnavanja podatkov o prihodnosti, funkcijo nadziranja obravnavanja podatkov in funkcijo analiziranja podatkov.

Knjigovodstvo je najstarejša sestavina računovodstva. Ukvarja se s spremljanjem uresničevanja dejavnosti poslovnega sistema, torej s spremljanjem finančne, nabavne, proizvodne in prodajne dejavnosti poslovnega sistema glede na spremembe in stanja gospodarskih kategorij. Knjigovodstvo je predpisano z državnimi gospodarskimi predpisi in z računovodskimi standardi. Je del funkcije obravnavanja podatkov o preteklosti.

Računovodsko načrtovanje se ukvarja s prikazovanjem vrednostno izraženih podatkov, ki jih predvidevamo v prihodnjem poslovanju podjetja. Razlogov za nastanek računovodskega načrtovanja je veliko. Najpomembnejša je zagotovo zahteva po predračunskih informacijah za začetne poslovne odločitve. S temi poslovnimi odločitvami določamo izhodišče, bodoče poslovanje poslovnega sistema, povezano s spremembami in stanji gospodarskih kategorij. Takih odločitev ni mogoče sprejemati samo s knjigovodstvom, saj knjigovodstvo prikazuje že nastale spremembe in stanja gospodarskih kategorij poslovnega sistema.

Računovodsko nadziranje je del funkcije nadziranja obravnave podatkov. Pri računovodskem nadziranju je potrebno biti natančen in ga pripraviti, da poteka brez težav. Sem spada načrtovanje organizacijskih predpisov, ljudi, tehnike in metod za njihovo uresničevanje. Računovodsko nadziranje je možno izvajati na več načinov. Ločimo računovodski nadzor glede na način vključevanja nadzornih organov v potek nadzora, glede na trajanje prisotnosti nadzornih organov, glede na čas, ko presojava pravilnosti pri uresničevanju sprememb in stanj gospodarskih kategorij ter delovanja računovodstva, in glede na način dela nadzornih organov. Ločimo kontrolo, inšpekcijo in revizijo. Kontrola se odvija sproti in gre za neposredno obliko računovodskega nadzora. Revizija in inšpekcija se odvijata šele po nastanku sprememb in stanj gospodarskih kategorij in sta posredni obliki računovodskega nadzora. Nadzorni organ lahko sestavljajo zaposleni poslovnega sistema ali zaposleni različnih zunanjih nadzornih organizacij. Zato ločimo notranji nadzor od zunanjega.

Računovodska analiza je del funkcije analiziranja podatkov. Zasnovana je na vrednostno izraženih podatkih. Računovodska analiza se ukvarja s sestavljanjem računovodskih poročil o boniteti in predlaganjem izboljšav pri poslovnih procesih in stanjih podjetij. Za računovodsko analizo so glavni viri podatkov evidence iz knjigovodstva. Med najpomembnejše evidence sodijo: izkaz stanja, izkaz uspeha in izkaz finančnih tokov – vsi pa predstavljajo temeljne računovodske izkaze.

Za analiziranje računovodskih izkazov uporabljamo tri metode: vodoravno analizo, navpično analizo in analizo s kazalniki. **Vodoravna analiza** računovodskih izkazov ugotavlja vrednost zneska in odstotka spremembe določene postavke v računovodskih izkazih. Z njo dobimo informacije o velikosti, smeri in relativni pomembnosti sprememb

posameznih postavk, kar nam pove, ali se je poslovanje podjetja v obdobju izboljšalo ali poslabšalo. Tudi z **navpično analizo** proučujemo pomembnost in smer teh sprememb. Postavke se prikazujejo kot relativni deleži glede na izbrano celoto (po Hočvarju et al., 2001, str. 221–226).

Za vse do sedaj našteje naloge je potrebno imeti kader, ki se popolnoma posveti svojemu delu, skrbi za njegovo natančnost in kakovost. Kader mora skrbeti za svoje znanje in se vedno sprti soočati s spremembami na tem področju ter se izpopolnjevati in s tem ohranjati ustrezno strokovnost. Računovodstvo je organizacijska enota poslovnega sistema, ki skrbi za oblikovanje in posredovanje računovodskih informacij.

3.1 UPORABNIKI RAČUNOVODSKIH INFORMACIJ

Uporabnike računovodskih informacij podjetja lahko razdelimo na notranje in zunanje uporabnike.

Med **zunanje uporabnike** štejemo:

- lastnike podjetja brez aktivne pravice do upravljanja in možne vlagatelje kapitala v podjetje (zanima jih uspešnost podjetja; informacije, ki jih potrebujejo, so lahko velikost dobička in njegova delitev ter donosnost podjetja),
- dajalce dolgoročnih in kratkoročnih posojil (zanima jih sposobnost podjetja, da bo dolgove odplačalo; informacije, ki jih potrebujejo, so o finančnem položaju podjetja in njegovi donosnosti),
- dobavitelje (zanima jih zmožnost podjetja, da bo podjetje svoje obveznosti poravnalo; informacije, ki jih potrebujejo, so podobne kot pri posojilodajalcih),
- glavne stalne kupce (zanima jih njihova dolgoročna donosnost in stabilno poslovanje, kar se pozna na cenah in drugih prodajnih dejavnikih podjetja, saj bi lahko v trenutku prenehanja ostali brez materiala, ki ga potrebujejo za nemoten potek svojega delovanja),
- konkurente podjetja (zanima jih predvsem nakup podjetja oziroma kakšne so možnosti, da jih podjetje kupi; informacije, ki jih potrebujejo za to, so donosnost in finančni položaj podjetja),
- država (zanimajo jo informacije, ki vsebujejo dobiček – za plačilo davka od dobička, podatki o prihodkih, vstopnih in izstopnih davkih – za plačilo davka na dodano vrednost ter druge terjatve),
- javnost (predvsem v kraju, kjer podjetje deluje, želi preko teh informacij izvedeti, ali podjetje ogroža človekovo okolje in če ga, kako to preprečiti oziroma omejiti; informacije, ki javnosti pridejo prav, so podatki o donosnosti in finančni položaj podjetja) (po Hočvarju et al., 2001, str. 20).

Med **notranje uporabnike** štejemo:

- poslovodstvo podjetja (imeti mora osrednje mesto med uporabniki teh informacij, računovodsko informiranje je potrebno prilagajati potrebam njihovega odločanja tako po popolnosti kot po vsebini računovodskih informacij),
- lastnike podjetja z možnostjo upravljanja podjetja in izvršilne organe upravljanja (zanimajo jih informacije o plačilni sposobnosti, o finančnem položaju in donosnosti podjetja),
- zaposlene (zanimajo jih informacije, ki so povezane z njihovimi plačami, ter finančni položaj podjetja) (po Hočvarju et al., 2001, str. 20).

»Računovodski informacijski sistem v podjetju mora v celoti skrbeti za čim boljšo informiranost notranjih uporabnikov. Kako in koliko informirati zunanje uporabnike, pa je odvisno od interesov podjetja in notranjih ter zunanjih predpisov. Zunanji uporabniki lahko pridejo do podatkov in informacij o podjetju tudi posredno, preko institucij, ki skrbijo za obdelovanje in objavljanje javnih podatkov« (Hočvar et al., 2001, str. 20–21).

3.2 GOSPODARSKA KRIZA ALI RECESIJA

Gospodarska kriza pomeni zmanjševanje gospodarske aktivnosti znotraj ekonomije, ki ponavadi traja nekaj mesecev. Pokazatelj gospodarske krize je negativna gospodarska rast, merjena z zmanjševanjem celotnega bruto domačega proizvoda v državi (v nadaljevanju BDP) dve četrletji zapored. Torej če je rast BDP-ja v četrletju, v primerjavi s prejšnjim četrletjem, negativna dvakrat zapored, potem je ekonomija v recesiji. Druga definicija krizo opisuje kot znaten negativen odklon v državni ekonomski aktivnosti, ki traja dlje kot le nekaj mesecev.

Učinki recesije se lahko opazijo v proizvodnji, stopnji nezaposlenosti, višini realnih prihodkov in zmanjšani trgovski aktivnosti (prodaja na veliko in drobno).

Čeprav je neprijetna, je recesija ponavadi del normalnega ekonomskega cikla. Lahko se zgodi, da jo povzročijo tudi enkratni dogodki. V tem obdobju centralne banke običajno znižajo izhodiščne obrestne mere z namenom spodbujanja gospodarstva. Podjetja in posamezniki tako lažje financirajo svoje projekte ali nakupe in gospodarska aktivnost se znova povečuje.

4 ANALIZA BILANCE STANJA

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje višino in strukturo sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetja na določen dan. Sestavljena je iz aktivne strani, na kateri so prikazana sredstva, in pasivne strani, na kateri so prikazane obveznosti do virov sredstev. Obe strani morata biti vrednostno vedno izenačeni (bilančno ravnotežje), kar pomeni, da so sredstva v podjetju vrednostno vedno enaka obveznostim do virov sredstev (po Hočevarju et al., 2001, str. 201).

Sestavljamo jo najmanj enkrat letno, in sicer zadnji dan poslovnega leta. Ta bilanca je enaka začetni bilanci stanja naslednjega poslovnega leta. Imenujemo jih redne bilance stanja in jih sestavljamo za določene, vnaprej znane trenutke, predpisane z gospodarsko zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi. Poznamo tudi izredne bilance stanja, ki jih sestavljamo pri statusnih spremembah podjetja, pri spremembi lastništva, sanaciji, likvidaciji, stečaju podjetja ipd. S časovnega vidika bi jih lahko razvrščali na medletne, otvoritvene, končne, predračunske in obračunske.

Oblika in vsebina bilance stanja je predpisana z gospodarskimi predpisi, ki jih dopolnjujejo računovodski standardi, ustrezati pa mora potrebam, ki jih imajo notranji in zunanji uporabniki računovodskih informacij. Prikazovati mora sredstva (stalna in gibljiva sredstva) na aktivni strani ter obveznosti do virov sredstev (kapital, dolgoročne rezervacije, dolgoročne obveznosti, kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve) na pasivni strani. To je minimalni obseg bilance stanja, podjetja pa lahko po potrebi posamezne postavke še podrobneje razčlenijo, in sicer v sami bilanci stanja ali v pojasnilih.

Za bilanco stanja velja temeljno načelo: **AKTIVA** je vedno enaka **PASIVI**. To načelo imenujemo bilančno ravnotežje. Pri sestavljanju moramo upoštevati naslednja načela:

- načelo popolnosti, ki zahteva, da so v bilanci stanja zajeta vsa sredstva in vse obveznosti do njihovih virov,
- načelo resničnosti, ki terja, da bilanca stanja prikaže dejansko stanje aktivnih in pasivnih postavk,
- načelo preglednosti, ki pomeni, da morajo biti aktivne in pasivne postavke pravilno razporejene,
- načelo jasnosti, ki pravi, da mora vsaka bilančna postavka omogočati vpogled v njeno vsebino, tako da je vsakemu jasna,
- načelo povezanosti, ki zahteva vsakoletno sestavljanje bilance stanja po isti metodologiji, saj je le tako omogočeno medsebojno primerjanje bilančnih postavk.

Tabela 1: Bilanca stanja

AKTIVA (v EUR brez centov)	Leto 2007	Leto 2008	Leto 2009
SREDSTVA			
STALNA (DOLGOROČNA) SREDSTVA	156.774	116.254	142.892
NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	2.000
Neopredmetena sredstva	0	0	2.000
<i>Druga neopredmetena sredstva</i>	0	0	2.000
OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	99.637	67.874	73.712
Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	99.637	67.874	73.712
DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	57.137	48.380	67.180
Dolgoročna posojila	57.137	48.380	67.180
<i>Druga dolgoročna posojila</i>	57.137	48.380	67.180
GIBLJIVA (KRATKOROČNA) SREDSTVA	94.691	114.565	121.185
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	15.432	34.532	35.432
Kratkoročna posojila	15.432	34.532	35.432
<i>Druga kratkoročna posojila</i>	15.432	34.532	35.432
KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	70.137	71.788	82.330
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	63.684	65.036	67.855
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	6.453	6.752	14.475
DENARNA SREDSTVA	9.122	8.245	3.423
KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	353	2.474
SKUPAJ SREDSTVA	251.465	231.172	266.551

<i>PASIVA</i> (v EUR brez centov)	<i>Leto 2007</i>	<i>Leto 2008</i>	<i>Leto 2009</i>
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			
KAPITAL	91.200	104.780	115.492
VPOKLICANI KAPITAL	16.487	16.487	16.487
Osnovni kapital	16.487	16.487	16.487
KAPITALSKE REZERVE	17.526	17.526	17.526
REZERVE IZ DOBIČKA	1.648	1.648	1.648
Zakonske rezerve	1.648	1.648	1.648
PRENESENI ČISTI DOBIČEK	47.219	55.539	69.119
ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	8.320	13.580	10.712
REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	0
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	88.742	48.409	67.327
DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	51.304	48.409	67.327
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	51.304	25.096	42.596
Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	23.313	24.731
DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	37.438	0	0
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	37.438	0	0
KRATKOROČNE ČASOVNE OBVEZNOSTI	71.523	77.983	83.732
KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	5.186	17.718	20.144
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	5.186	17.718	20.144
KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	66.337	60.265	63.588
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	47.939	40.856	50.845
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	18.398	19.409	12.743
KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	0
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	251.465	231.172	266.551

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

4.1 SREDSTVA

»Sredstva imajo v proučevanem trenutku pojavne oblike stvari, pravic in denarja, a jih že v naslednjem trenutku lahko deloma spremenijo skladno s potekom celotnega poslovnega procesa« (Hočevnar et. al, 2001, str. 32). Povedo nam, kakšno je premoženje poslovnega sistema v danem trenutku. Sredstva, ki so last poslovnega sistema, lahko stalno spreminjajo svojo pojavno obliko, torej se preoblikujejo. Sestavljena so iz stalnih (dolgoročnih) sredstev in gibljivih (kratkoročnih) sredstev. Bistvena razlika je v hitrosti preoblikovanja. Nekatera sredstva svoje oblike nikoli ne spremenijo ali ostajajo v isti obliki dalj časa.

Za opredelitev sredstev poznamo tri ključne elemente:

- sredstva morajo biti ekonomski dejavniki, kar pomeni, da morajo zagotavljati trenutne oziroma prihodnje koristi podjetju, kar je mogoče le, če so v obliki denarja oziroma se jih da menjati v denarju, če jih je (bo) možno prodati ter če se predvideva, da se bodo sredstva uporabljala v prihodnjem poslovanju podjetja;
- prosto razpolaganje podjetja s sredstvi oziroma upravljanje ekonomskih dejavnikov;
- sredstvom je praviloma relativno lahko določiti ceno oziroma vrednost v trenutku, ko so se pridobila (po Hočevnarju et al., 2001, str. 33–34).

Celoto sredstev v računovodstvu označujemo z izrazom "aktiva". Osnovna sredstva imenujemo tudi stalna ali dolgoročna sredstva. To so stvari in pravice, ki sodelujejo v poslovnem procesu in svojo vrednost postopno prenašajo na poslovne učinke, v svojo prvotno pojavno obliko pa se praviloma vračajo v obdobju, daljšem od leta dni. Obratna sredstva imenujemo tudi gibljiva ali kratkoročna sredstva. To so pravice in denar, ki se v poslovnem procesu porabijo, prehajajo iz ene pojavne oblike v drugo in se v prvotno pojavno obliko praviloma vračajo v obdobju, krajšem od leta dni (po Hočevnarju et al., 2001, str. 34).

Tabela 2: Struktura sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

SREDSTVA	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
STALNA SREDSTVA	62,3	50,3	53,6	74,2	122,9	91,1
GIBLJIVA SREDSTVA	37,7	49,6	45,5	121,0	105,8	128,0
KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0,2	0,9		700,8	
SKUPAJ SREDSTVA	100	100	100	91,9	115,3	106,0

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 2 je razvidno, da je podjetje Signum, d.o.o., Škofja Loka imelo v letu 2007 sredstva v višini 251.465 EUR. Stalna sredstva so predstavljala 62,3 % vseh sredstev, gibljiva pa 37,7 % vseh sredstev. V letu 2008 je podjetje imelo sredstva v višini 231.172 EUR, od tega je bilo 50,3 % stalnih sredstev, 49,6 % gibljivih sredstev in nekaj manj kot 0,2 % kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev. V letu 2009 je podjetje imelo vseh sredstev v višini 266.551 EUR, delež stalnih sredstev je znašal 53,6 %, delež gibljivih sredstev je znašal 45,5 %, delež kratkoročnih časovnih razmejitev pa je znašal 0,9 %.

Stalna sredstva so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižala za 25,8 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 so se povežala za 22,9 %, če primerjamo leto 2009 z letom 2007, pa vidimo, da so se stalna sredstva leta 2009 znižala za 8,9 %. Gibljiva sredstva so se leta 2008 glede na leto 2007 povežala za 21 %, leta 2009 so se glede na 2008 povežala za 5,8 %, leta 2009 glede na leto 2007 so se povežala za 28 %. Kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev leta 2007 ni bilo, leta 2009 pa so se v primerjavi z letom 2008 povežale za 700,8 %.

4.1.1 Stalna sredstva

Stalna sredstva se v prvotno obliko praviloma preoblikujejo v obdobju daljšem od leta dni. Sestavljajo jih:

- neopredmetena dolgoročna sredstva,
- opredmetena osnovna sredstva in
- dolgoročne finančne naložbe.

Tabela 3: Struktura stalnih sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

STALNA (DOLGOROČNA) SREDSTVA	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0,0	0,0	1,4			
OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	63,6	58,4	51,6	68,1	108,6	74,0
DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	36,4	41,6	47,0	84,7	138,9	117,6
SKUPAJ STALNA SREDSTVA	100,0	100,0	100,0	74,2	122,9	91,1

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 3 je razvidno, da je imelo podjetje Signum, d.o.o., Škofja Loka v letih 2007, 2008 in 2009 stalna sredstva sestavljena iz neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev, opredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih finančnih naložb. V letih 2007 in 2008 neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev ni imelo, leta 2009 jih je imelo v višini 2.000 EUR. Leta 2007 je podjetje imelo

stalna sredstva v višini 156.774 EUR, delež opredmetenih osnovnih sredstev je znašal 63,6 %, delež dolgoročnih finančnih naložb pa 36,4 %. V letu 2008 je podjetje imelo stalna sredstva v višini 116.254 EUR, od tega je bilo 58,4 % opredmetenih osnovnih sredstev in 41,6 % dolgoročnih finančnih naložb. Leta 2009 je imelo stalna sredstva v višini 142.892 EUR, in sicer 1,4 % neopredmetenih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev, 51,6 % opredmetenih osnovnih sredstev in 47 % dolgoročnih finančnih naložb.

Opredmetena osnovna sredstva so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižala za 31,9 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 pa so se povežala za 8,6 %, vendar so bila leta 2009 kljub povišanju glede na leto 2008 še vedno za 26 % nižja kot leta 2007. Dolgoročne finančne naložbe so se leta 2008 glede na leto 2007 znižale za 15,3 %, leta 2009 so se glede na leto 2008 povežale za 38,9 %, leta 2009 so bile za 17,6 % višje kot leta 2007.

4.1.1.1 Neopredmetena dolgoročna sredstva

Neopredmeteno dolgoročno sredstvo je sredstvo, ki ga ima podjetje dolgoročno za proizvodnjo ali priskrbovanje proizvodov oziroma opravljanje ali priskrbovanje storitev, dajanje v najem ali pisarniške potrebe, fizično pa ne obstaja. V bilanci stanja se neopredmeteno dolgoročno sredstvo upošteva, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi, povezane z njim, in je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti. Obsegajo:

- naložbe v patente, licence, blagovne znamke, koncesije in podobne pravice,
- naložbe v dobro ime podjetja (presežek nabavne vrednosti prevzetega podjetja nad določljivo pošteno vrednostjo pridobljenih sredstev, zmanjšano za dolgove pridobljenega poslovnega sistema),
- dolgoročno odložene organizacijske stroške in stroške razvijanja (preden se začne proizvodnjo ali opravljanje storitev).

Podjetje Signum, d.o.o., jih v letih 2007 in 2008 ni imelo. V letu 2009 je podjetje imelo le neopredmetena sredstva, in sicer druga neopredmetena sredstva.

4.1.1.2 Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva so stvari, ki jih podjetje potrebuje za opravljanje svoje dejavnosti in niso namenjene prodaji v okviru rednega delovanja. Obsegajo:

- zemljišča, ki jih uporabljamo bodisi neposredno za opravljanje svoje dejavnosti ali posredno, in sicer tako, da na njem stojijo zgradbe,
- zgradbe, s katerimi imamo v mislih objekte visoke gradnje (skladišča, tovarne, upravne zgradbe ...), nizke gradnje (ceste ...), vodne gradnje (jezovi ...) in rudarska dela gradbenega značaja (vhod do vrtine ...),
- opremo, s katero mislimo stroje, naprave in napeljave, sredstva za prevoz, laboratorijsko opremo, inštrumente in orodja, inventar in drugo opremo,

- dolgoletne nasade, ki imajo dobo trajanja daljšo od leta dni (sadovnjaki, vinogradi, hmeljišča ...) in
- osnovno čredo, ki obsega vso čredo, razen tiste v pitanju (po Hočvarju et al., 2001, str. 36–37).

Podjetje Signum, d.o.o., je v letih 2007 do 2009 razpolagalo le z drugimi napravami in opremo, drobnim inventarjem in drugimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi, ki so se v drugem letu znižala, a so se v tretjem letu nekoliko povišala, še vedno pa so bila nižja kot v prvem obravnavanem letu.

4.1.1.3 Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe podjetja so večinoma naložbe podjetja v kapital drugih podjetij ali v finančne dolgove drugih podjetij. Podjetje naj bi finančno naložbo obdržalo več kot leto dni in je nima v posesti za trgovanje. Pomeni, da je namenjena pridobivanju prihodkov od financiranja in drugim koristim oziroma ohranjanju in povečevanju vrednosti vloženih sredstev. Zajemajo naložbe v kapital drugih poslovnih enot, dana posojila, dane pologe in varščine ter naložbe v odkupljene lastne delnice.

Podjetje Signum, d.o.o., je imelo v letih 2007 do 2009 le dolgoročna posojila, in sicer druga dolgoročna posojila, ki so se leta 2008 nekoliko znižala, leta 2009 pa so se povišala na višjo raven, kot so bila leta 2007.

4.1.2 Gibljiva sredstva

Gibljiva sredstva se v prvotno obliko praviloma preoblikujejo v obdobju krajšem od leta dni. Sestavljajo jih:

- zaloge,
- dolgoročne poslovne terjatve,
- kratkoročne poslovne terjatve,
- denarna sredstva in
- aktivne časovne razmejitev.

Tabela 4: Struktura gibljevih sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

GIBLJIVA (KRATKOROČNA) SREDSTVA	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	16,3	30,1	29,2	223,8	102,6	229,6
KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	74,1	62,7	67,9	102,4	114,7	117,4
DENARNA SREDSTVA	9,6	7,2	2,8	90,4	41,5	37,5
SKUPAJ GIBLJIVA SREDSTVA	100,0	100,0	100,0	121,0	105,8	128,0

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabele 4 vidimo, da so bila gibljiva sredstva podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka v letih 2007 do 2009 sestavljena iz kratkoročnih finančnih naložb, kratkoročnih poslovnih terjatev in denarnih sredstev. Kratkoročne finančne naložbe v letu 2007 predstavljale 16,3% delež vseh gibljevih sredstev, 74,1% delež so predstavljale kratkoročne poslovne terjatve in 9,6% delež je bilo denarnih sredstev. V letu 2008 je bil delež kratkoročnih finančnih naložb 30,1 %, kratkoročnih poslovnih terjatev je bilo za 62,7 %, denarnih sredstev pa 7,2 % gibljevih sredstev. V letu 2009 je bilo 29,2 % kratkoročnih finančnih naložb, 67,9 % kratkoročnih poslovnih terjatev in 2,8 % vseh gibljevih sredstev je bilo denarnih sredstev. Kratkoročne finančne naložbe so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povišale kar za 123,8 %, leta 2009 glede na leto 2008 pa so se povišale za 2,6 %. Iz tega sledi, da so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 povišale za 129,6 %.

4.1.2.1 Zaloge

Zaloge so opredmetena sredstva, ki so namenjena prodaji v okviru rednega poslovanja, ali opredmetena sredstva, ki so v postopku proizvodnje, čigar učinki bodo namenjeni takšni prodaji, ali naj bi bila porabljena pri proizvodnji proizvodov ali opravljanju storitev, namenjenih prodaji. To so količine materiala in trgovskega blaga v skladišču, dodelavi in predelavi, pa tudi na poti od dobavitelja, če jih je kupec že prevzel ter količine nedokončane proizvodnje, polproizvodov in dokončanih proizvodov. Za material se šteje tudi drobn inventar z dobo koristnosti do leta dni. Obsegajo:

- material v širšem pomenu (osnovni in pomožni material, polizdelki, deli, nadomestni deli, gorivo, mazivo ...),
- drobn inventar (orodja, naprave, vračljiva embalaža ...),
- nedokončano proizvodnjo (nedokončana proizvodnja na proizvodnih mestih, lastni polizdelki, deli namenjeni nadaljnji proizvodnji ...),
- dokončane proizvode (namenjeni neposredni prodaji, a so še vedno v poslovnem sistemu) in
- trgovsko blago (proizvodi, ki jih je poslovni sistem nabavil in namenil prodaji) (po Hočvarju et al., 2001, str. 44).

Če se v obdobju cene na novo nabavljenih enot ali stroški na novo proizvedenih enot razlikujejo od cen oziroma stroškov enot iste vrste v zalogi, se lahko uporabljajo različne metode (kvantitativne metode) vrednotenja zalog, in sicer:

- metoda drsečih povprečnih cen,
- metoda tehtanih povprečnih cen,
- metoda zaporednih (prvih) cen oziroma metoda FIFO (First-In, First-Out),
- metoda povratnih (zadnjih) cen oziroma metoda LIFO (Last-In, First-Out),
- metoda stalnih cen.

Podjetje Signum, d.o.o., v bilanci stanja zalog nima prikazanih, ker zaloge takoj po nastanku razknjižijo.

4.1.2.2 Poslovne terjatve

»Terjatev je na premoženjsko-pravnih in drugih razmerjih zasnovana pravica, da se od določene osebe zahteva plačilo dolga, dobavo kakih stvari ali opravitev kake storitve« (Hočevar et al., 2001, str. 51). Terjatve se pojavljajo večinoma do kupcev proizvodov, storitev in blaga. Lahko pa tudi do dobaviteljev (za dane predujme, varščine in drugo), do zaposlencev (zaposlenim dani predujmi in odškodninske obremenitve), do financerjev (vplačani v vplačilo zapadli vpisani kapital, terjatve do uporabnikov finančnih naložb), do udeležencev pri razporejanju poslovnega izida (terjatve do države iz plačnih davkov ali do tistih, ki so dolžni prispevati k poravnavi izgube), do drugih financerjev prodanih proizvodov in opravljenih storitev (terjatve do države v zvezi z zasluženimi državnimi podporami) in do države (posebna vrsta terjatev, ki se nanaša na terjatve v zvezi z vstopnim davkom na dodano vrednost).

Terjatve se razčlenjujejo na tiste, ki se nanašajo na podjetja v skupini in druge. Razčlenjujejo se tudi na tiste, ki se nanašajo na stranke v državi in stranke v tujini. Ločimo **dolgoročne terjatve**, ki zapadejo v plačilo v roku, daljšem od leta dni, in **kratkoročne terjatve**, ki zapadejo v plačilo v največ letu dni. »Pri kratkoročnih terjativah gre največkrat za pravice, ki so se pojavile na podlagi dostavljenih, a še ne plačanih poslovnih učinkov, izplačil, za katera še ni bila prejeta protivrednost (predujmi) ali v zvezi s preveč plačanimi obveznostmi« (Hočevar et al., 2001, str. 51).

Tabela 5: Struktura kratkoročnih poslovnih terjatev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV	90,8	90,6	82,4	102,1	104,3	106,5
KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUGIH	9,2	9,4	17,6	104,6	214,4	224,3
SKUPAJ KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE	100,0	100,0	100,0	102,4	114,7	117,4

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 5 je razvidno, da je podjetje Signum, d.o.o., Škofja Loka v obravnavanih letih imelo kratkoročne poslovne terjatve do kupcev in do drugih. V letu 2007 je imelo kratkoročne poslovne terjatve v višini 70.137 EUR, 90,8 % je bilo kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev, 9,2 % pa kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih. V letu 2008 je imelo vse kratkoročne terjatve v višini 71.788 EUR, od tega jih je bilo 90,6 % do kupcev in 9,4 % do drugih. V letu 2009 je imelo podjetje za 82.330 EUR, od tega je bilo 82,4 % kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev in 17,6 % kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povišale za 2,1 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 so se povišale za 4,3 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa za 6,5 %. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 zvišale za 4,6 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 zvišale za 114,4 %, če pa primerjamo leto 2009 z letom 2007, so se v letu 2009 zvišale kar za 124,3 %.

4.1.2.3 Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe so večinoma naložbe v kapital drugih podjetij ali v finančne dolgove drugih podjetij. Pogodbeni rok vračila kratkoročno vloženi sredstev ne sme biti daljši od enega leta. Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe se med seboj razlikujejo po vračilnem roku. Kratkoročne finančne naložbe niso vedno povezane z doseganjem dobička. Zajemajo kratkoročne naložbe v kapital drugih poslovnih enot, kratkoročno dana posojila, kratkoročne dane pologe in varščine ter kratkoročne naložbe v odkupljene lastne delnice.

Kratkoročne finančne naložbe podjetja v obravnavanih letih je podjetje imelo opredeljene kot kratkoročna posojila, in sicer kot druga kratkoročna posojila, ki so leta 2008 kar precej narasla in so se leta 2009 še povišala.

4.1.2.4 Denarna sredstva

Denarna sredstva zajemajo:

- gotovino (denar, ki je v blagajni, v obliki bankovcev, kovancev, prejetih čekov oziroma prejetih vrednostnih papirjev, ki jih je mogoče takoj unovčiti oziroma spremeniti v denarna sredstva; potrebe po večji količini denarja v blagajni ni, saj se za poslovanje večinoma uporabljajo transakcijski računi),
- knjižni denar (denar na računih pri bankah ali drugih finančnih institucijah, ki se lahko uporablja za plačevanje) in
- denar na poti (denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki ali drugi finančni instituciji in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje).

Podjetje Signum, d.o.o., denarja v blagajni nima, ker so njihovi poslovni partnerji le pravne osebe in za vsa plačila uporabljajo le transakcijska računa, ki ju imajo odprta pri SKB banki, d.d., Ljubljana in pri Raiffeisen banki. Denarna sredstva ob koncih obravnavanih let so se zniževala in so na dan 31. 12. 2009 znašala 3.423 EUR.

4.1.3 Aktivne kratkoročne časovne razmejitve

Aktivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene (nevračunane) stroške, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo dejavnosti oziroma še nimajo stroškovnega nosilca in prehodno nezaračunane prihodke, ki so prihodki, ki so že vplivali na poslovni izid, vendar še niso bili plačani in jih podjetje še ni nikomur zaračunalo.

Podjetje jih konec leta 2007 ni imelo, konec leta 2008 jih je imelo za 353 EUR, konec leta 2009 pa jih je imelo v višini 2.474 EUR.

4.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

»Medtem ko nam sredstva odgovorijo na vprašanje, "kaj ima poslovni sistem", nam viri sredstev dajejo odgovor na vprašanje, "od kod ima poslovni sistem sredstva"« (Hočevar et al., 2001, str. 54). Sredstva ne pridejo v poslovni sistem sama od sebe, temveč jih mora nekdo prispevati. Tisti, ki sredstva prispeva, ima v njem neke pravice. Zaradi tega mora imeti poslovni sistem razvide o tem, kdo je prispeval ta sredstva. Ti razvidi kažejo, do koga ima poslovni sistem obveznosti. Zato govorimo o obveznostih do virov sredstev.

»Viri sredstev so pravne in fizične osebe, ki so poslovnemu sistemu s svojimi finančnimi naložbami ali dobavami omogočile sredstva« (Hočevar et al., 2001, str. 54). To so lahko delničarji in drugi lastniki, banke in drugi posojilodajalci, dobavitelji, zaposleni, država in drugi upniki poslovnega sistema. Kolikor ima poslovni sistem v določenem trenutku sredstev, toliko ima obveznosti do vseh virov sredstev. Obveznosti do virov sredstev

kažejo stanje financiranja podjetja. Do lastnikov so to praviloma trajne obveznosti za ohranitev in oploditev kapitala, ki ga ti vlagajo v poslovni sistem. Do tujih virov sredstev ima poslovni sistem obveznosti z rokom zapadlosti, torej obveznosti, da v določenem roku poravnava dolgove, ki jih ima do teh svojih upnikov. Tako ima poslovni sistem lahko obveznosti do bank za najeta posojila ter do dobaviteljev za nabavljen in še ne plačan material ali za druga kupljena sredstva v obliki stvari. Do zaposlenih lahko ima obveznosti za izplačilo obračunanih, a še ne izplačanih plač, do države za obračunane, a še ne plačane davke in druge dajatve. Iz naslova prejetih predujmov ima lahko tudi obveznosti do kupcev. V računovodstvu celoto obveznosti do virov označujemo z izrazom pasiva.

Med obveznostmi do virov sredstev razlikujemo:

- obveznosti iz naslova kapitala,
- obveznosti iz naslova časovnih razmejitev in
- obveznosti iz naslova dolgov.

Tabela 6: Struktura obveznosti do virov sredstev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
KAPITAL	36,3	45,3	43,3	114,9	110,2	126,6
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	35,3	20,9	25,3	54,6	139,1	75,9
KRATKOROČNE ČASOVNE OBVEZNOSTI	28,4	33,7	31,4	109,0	107,4	117,1
SKUPAJ OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	100,0	100,0	100,0	91,9	115,3	106,0

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 6 je razvidno, da je imelo podjetje Signum, d.o.o., v obravnavanih letih obveznosti do virov sredstev razdeljene na kapital, dolgoročne obveznosti in kratkoročne časovne obveznosti. Vse obveznosti do virov sredstev konec leta 2007 so znašale 251.465 EUR, od tega je bilo 36,3 % kapitala, 35,3 % dolgoročnih obveznosti in 28,4 % kratkoročnih časovnih obveznosti. Konec leta 2008 so bile vse obveznosti do virov sredstev nekoliko nižje, in sicer v višini 231.172 EUR. Kapitala je bilo 45,3 %, dolgoročnih obveznosti 20,9 % in kratkoročnih časovnih obveznosti je bilo 33,7 %. Konec leta 2009 pa so bile obveznosti do virov sredstev v višini 266.551 EUR, od tega je bil delež kapitala 43,3 %, delež dolgoročnih obveznosti je znašal 25,3 %, delež kratkoročnih časovnih obveznosti pa je znašal 31,4 %.

Kapital se je leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povečal za 14,9 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 se je povečal za 10,2 %, če pa primerjamo leto 2009 z letom 2007, ugotovimo, da se je kapital povečal za 26,6 %. Dolgoročne obveznosti so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižale za 45,4 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 so se povečale za 39,1 %, kljub temu povišanju pa so bile leta 2009 še vedno nižje kot leta

2007, in sicer za 24,1 %. Kratkoročne časovne obveznosti so se leta 2008 glede na leto 2007 povišale za 9 %, leta 2009 glede so se na leto 2008 povišale za 7,4 %, če pa primerjamo leto 2009 z letom 2007, so se povišale za 17,1 %.

4.2.1 Kapital

»Kapital predstavlja trajni vir financiranja, ki so ga v podjetje vložili lastniki ali pa je nastajal z uspešnim poslovanjem podjetja« (Hočevar et al., 2001, str. 55). Kapital se povečuje z uspešnim poslovanjem podjetja, prav tako se lahko zmanjšuje zaradi negativnega oziroma neuspešnega poslovanja in praviloma zaradi delitve pozitivnih rezultatov poslovanja. Kapital se ne zmanjšuje ob prodaji delnic ali deležev podjetja, saj gre v tem primeru samo za menjavo lastništva kapitala, a podjetje še vedno razpolaga s svojim nespremenjenim kapitalom. Ob prodaji delnic, ki se zgodi zunaj podjetja, se spremeni lastniška struktura oziroma seznam lastnikov. Govorimo o finančnem kapitalu in ne o stvarnem pojmovanju kapitala. Celotni kapital se razčlenjuje na osnovni kapital, vplačani presežek kapitala, rezerve, preneseni čisti dobiček ali izguba iz prejšnjih let, revalorizacijski popravek kapitala in nerazdeljeni čisti dobiček ali izguba poslovnega leta.

Tabela 7: Struktura kapitala v letih 2007, 2008 in 2009 v %

KAPITAL	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
VPOKLICANI KAPITAL	18,1	15,7	14,3	100,0	100,0	100,0
KAPITALSKE REZERVE	19,2	16,7	15,2	100,0	100,0	100,0
REZERVE IZ DOBIČKA	1,8	1,6	1,4	100,0	100,0	100,0
PRENESENI ČISTI DOBIČEK	51,8	53,0	59,8	117,6	124,5	146,4
ČISTI DOBIČEK POSLOVNEGA LETA	9,1	13,0	9,3	163,2	78,9	128,8
SKUPAJ KAPITAL	100,0	100,0	100,0	114,9	110,2	126,6

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 7 vidimo, da je podjetje v obravnavanih letih prikazalo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni čisti dobiček in čisti dobiček poslovnega leta. Višina kapitala je iz leta v leto naraščala. Konec leta 2007 je podjetje imelo kapital v višini 91.200 EUR, in sicer je bilo 18,1 % vpoklicanega kapitala, 19,2 % kapitalskih rezerv, 1,8 % rezerv iz dobička, 51,8 % prenesenega čistega dobička in 9,1 % čistega dobička poslovnega leta. Konec leta 2008 je bil delež vpoklicanega kapitala v podjetju 15,7 %, kapitalskih rezerv je bilo 16,7 %, rezerv iz dobička je bilo 1,6 %, prenesenega čistega dobička je bilo 53 %, čistega dobička poslovnega leta pa 13 %. Leta 2009 je imelo podjetje kapital v višini 115.492 EUR, od tega je bilo 14,3 % vpoklicanega kapitala, 15,2

% kapitalskih rezerv, 1,4 % rezerv iz dobička, 59,8 % prenesenega čistega dobička in 9,3 % čistega dobička poslovnega leta.

Višina vpoklicanega kapitala, kapitalskih rezerv in rezerv iz dobička se v obravnavanih letih ni spremenila. Preneseni dobiček se je leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povečal za 17,6 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 se je povišal za 24,5 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa za 46,4 %. Čisti dobiček poslovnega leta se je leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povečal za 63,2 %, leta 2009 pa se je v primerjavi z letom 2007 zmanjšal za 21,1 %. Če primerjamo leto 2009 z letom 2007, vidimo, da se je čisti dobiček poslovnega leta povečal za 28,8 %.

Vpoklicani kapital je osnovni kapital in nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka). Osnovni kapital je kapital, ki je nominalno opredeljen v statutu podjetja in so ga temu ustrezno vpisali oziroma vplačali njegovi lastniki. Pojavlja se kot delniški kapital, kot delež v kapitalu ali kot vloge kapitala.

Podjetje Signum, d.o.o., je v obravnavanih letih imelo osnovni kapital, čigar višina se ni spremenila.

Vplačani presežek kapitala se pojavlja pri delniški družbi, ki ob prvi prodaji svojih delnic doseže prodajno ceno, ki presega njihovo nominalno vrednost.

Ker je obravnavano podjetje družba z omejeno odgovornostjo in ne delniška družba, te vrste kapitala nima.

Kapitalske rezerve sestavljajo zneski, ki jih podjetje pridobi iz vplačil, ki presegajo nominalne zneske deležev, zneski, ki presegajo knjigovodske vrednosti pri odtujitvi začasno odkupljenih lastnih delnic oziroma deležev (vplačani presežek kapitala), zneski, ki jih podjetje pridobi pri izdaji zamenljivih obveznic ali obveznic z delniško nakupno opcijo nad nominalnim zneskom obveznic, zneski, ki jih dodatno vplačajo družbeniki za pridobitev dodatnih pravic iz deležev, zneski na podlagi poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala z umikom deležev.

V podjetju so v obravnavanih letih kapitalske rezerve ostale nespremenjene.

Rezerve iz dobička so namensko opredeljeni del čistega dobička, ki služi poravnanju možnih izgub v prihodnjih letih. Ni jih mogoče razdeliti med lastnike v obliki dividend ali deležev iz dobička. Delimo jih na zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže, lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka), statutarne rezerve in druge rezerve iz dobička.

Podjetje je imelo le zakonske rezerve, ki se skozi obravnavana leta niso spremenile.

Preneseni čisti dobiček prejšnjih let je tisti del čistega dobička iz prejšnjih poslovnih let, ki ni bil razporejen v rezerve ali kako drugače porabljen. Iz te postavke se kasneje lahko izplačajo dividende, naknadno formirajo rezerve, pokriva izguba in poveča osnovni kapital. **Prenesena izguba prejšnjih let** je še neporavnana izguba prejšnjih let, ki posredno zmanjšuje celotni kapital. Izguba vedno pomeni zmanjšanje celotnega kapitala, čeprav ne pomeni takojšnjega zmanjšanja osnovnega kapitala.

Podjetje je imelo v obravnavanih letih preneseni čisti dobiček prejšnjih let, ki je skozi obravnavana leta naraščal.

Revalorizacijski popravek kapitala nastane kot posledica zahteve, da mora kapital ohranjati realno kupno moč in ga podjetje ni imelo.

Nerazdeljeni čisti dobiček poslovnega leta je čisti dobiček iz izkaza uspeha in ostane nerazporejen toliko časa, dokler o njem ne odločajo lastniki – delničarji na skupščini delničarjev. Podjetje je imelo konec drugega leta več čistega dobička kot v predhodnem letu, konec tretjega leta pa je bil čisti dobiček nekoliko nižji, vendar ni bil nižji kot leta 2007.

4.2.2 Dolgoročne rezervacije

»Dolgoročne rezervacije so dolgoročne pasivne časovne razmejitev, ki so vzpostavljene za obveznosti, za katere se lahko pričakuje, da bodo nastopile v prihodnosti šele čez več kot leto dni, in/ali obveznosti, katerih nastanek in velikost sta negotova (velika popravila, prodajne garancije, pokojnine ...). Niso rezervacije denarja, temveč nam le omogočijo čim bolj pravilen obračun oziroma razmejitev stroškov (odhodkov) in prihodkov med posameznimi leti« (Hočevvar et al., 2001, str. 58).

Dolgoročne rezervacije se oblikujejo na podlagi:

- dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov (namenjeni za zbiranje potrebnih sredstev, ki bodo omogočila pokritje kasneje nastalih stroškov, npr. za investicijsko vzdrževanje),
- dolgoročno vnaprej vračunanih odhodkov (odhodki, s katerimi obremenjujemo tekoče prihodke in tako oblikujemo potrebna sredstva, namenjena za stroške popravil v času garancije prodanega proizvoda),
- dolgoročno odloženih prihodkov (prihodki, ki ob svojem nastanku še niso upoštevani pri oblikovanju poslovnega izida, bodo pa upoštevani v roku, ki bo daljši od enega leta, torej takrat, ko bodo stroški dejansko nastali in jih bo potrebno pokriti s takšnimi prihodki),
- slabega imena (pojavi se pri nakupu drugega podjetja, če je naložba vanj manjša od čistega premoženja, ki je izkazano pri njem).

Podjetje Signum, d.o.o., v obravnavanih letih ni imelo dolgoročnih rezervacij.

4.2.3 Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne obveznosti zapadejo v plačilo v roku, daljšem od leta dni. Ločimo dolgoročne obveznosti iz financiranja, dolgoročne obveznosti iz poslovanja in odložene obveznosti za davek.

Tabela 8: Struktura dolgoročnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %

<i>DOLGOROČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>Delež</i> <i>2007</i>	<i>Delež</i> <i>2008</i>	<i>Delež</i> <i>2009</i>	<i>Indeks</i> <i>08/07</i>	<i>Indeks</i> <i>09/08</i>	<i>Indeks</i> <i>09/07</i>
Dolgoročne finančne obveznosti	57,8	100,0	100,0	94,4	139,1	131,2
Dolgoročne poslovne obveznosti	42,2	0,0	0,0			
<i>SKUPAJ DOLGOROČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>54,6</i>	<i>139,1</i>	<i>75,9</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabele 8 vidimo, da so bile dolgoročne obveznosti v podjetju sestavljene iz dolgoročnih finančnih obveznosti in dolgoročnih poslovnih obveznosti. V letu 2007 je bil delež finančnih obveznosti 57,8 %, delež poslovnih obveznosti pa 42,2 %. Leta 2008 in leta 2009 je podjetje imelo le dolgoročne finančne obveznosti, dolgoročnih poslovnih obveznosti pa ni imelo.

Dolgoročne finančne obveznosti so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižale za 5,6 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 pa so se povišale za 39,1 %, skupno so se od leta 2007 do konec leta 2009 povišale za 31,2 %.

Dolgoročne obveznosti iz financiranja se pojavljajo v zvezi z dolgoročnimi dobljenimi posojili in z izdanimi dolgoročnimi vrednostnimi papirji, zlasti obveznicami. Delimo jih na dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini, dolgoročne finančne obveznosti do bank in druge dolgoročne finančne obveznosti.

Tabela 9: Struktura dolgoročnih obveznosti iz financiranja v letih 2007, 2008 in 2009 v %

<i>DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>Delež</i> <i>2007</i>	<i>Delež</i> <i>2008</i>	<i>Delež</i> <i>2009</i>	<i>Indeks</i> <i>08/07</i>	<i>Indeks</i> <i>09/08</i>	<i>Indeks</i> <i>09/07</i>
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	100,0	51,8	63,3	48,9	169,7	83,0
Druge dolgoročne finančne obveznosti	0,0	48,2	36,7		106,1	
<i>SKUPAJ DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>94,4</i>	<i>139,1</i>	<i>131,2</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabele 9 vidimo, da je podjetje imelo v obravnavanem obdobju dolgoročne finančne obveznosti razdeljene na dolgoročne finančne obveznosti do bank in druge dolgoročne finančne obveznosti. Leta 2007 je imelo le dolgoročne finančne obveznosti do bank, leta 2008 je bil delež dolgoročnih finančnih obveznosti do bank 51,8 % in delež drugih dolgoročnih finančnih obveznosti 48,2 %. Leta 2009 se je struktura nekoliko spremenila, in sicer je bil delež dolgoročnih finančnih obveznosti do bank 63,3 %, delež drugih dolgoročnih finančnih obveznosti pa 36,7 %.

Leta 2008 so se dolgoročne finančne obveznosti do bank znižale kar za 51,1 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 pa so se zopet povišale za 69,7 %. Če pogledamo primerjavo leta 2009 z letom 2007, vidimo, da so se znižale za 17 %. Druge dolgoročne finančne obveznosti so se leta 2009 v primerjavi z letom 2008 povišale za 6,1 %, leta 2007 pa jih podjetje ni imelo. Vidimo, da so dolgoročne finančne obveznosti leta 2008 sicer nekoliko padle, vendar se je spremenila struktura. Leta 2009 so zopet narasle, in sicer so bile za 31,2 % višje kot leta 2007.

Dolgoročne obveznosti iz poslovanja se pojavljajo v zvezi z dobljenimi blagovnimi krediti. Delimo jih na dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini, dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in druge dolgoročne poslovne obveznosti.

Podjetje je imelo konec leta 2007 druge dolgoročne poslovne obveznosti v višini 37.438 EUR, leta 2008 in 2009 pa jih ni imelo.

4.2.4 Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti zapadejo v plačilo v roku krajšem od leta dni. Ravno tako kot dolgoročne obveznosti tudi te delimo na kratkoročne obveznosti iz financiranja in kratkoročne obveznosti iz poslovanja ter na obveznosti vključene v skupine za odtujitev.

Tabela 10: Struktura kratkoročnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %

<i>KRATKOROČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
Kratkoročne finančne obveznosti	7,3	22,7	24,1	341,7	113,7	388,4
Kratkoročne poslovne obveznosti	92,7	77,3	75,9	90,8	105,5	95,9
<i>SKUPAJ KRATKOROČNE OBVEZNOSTI</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>109,0</i>	<i>107,4</i>	<i>117,1</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 10 vidimo, da je podjetje v obravnavanih letih imelo kratkoročne finančne obveznosti in kratkoročne poslovne obveznosti. Leta 2007 je podjetje imelo 71.523 EUR kratkoročnih obveznosti, delež finančnih obveznosti je bil 7,3 %, delež poslovnih obveznosti pa je bil 92,7 %. V letu 2008 se je struktura spremenila. Vrednost kratkoročnih obveznosti je bila 77.983 EUR. Delež finančnih obveznosti je bil 22,7 %, delež poslovnih obveznosti pa 77,3 %. Leta 2009 pa je bila vrednost kratkoročnih obveznosti 83.732 EUR. Delež finančnih obveznosti je bil 24,1 %, delež poslovnih obveznosti pa 75,9 %.

Leta 2008 v primerjavi z letom 2007 so se kratkoročne finančne naložbe povečale kar za 241,7 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 so se povečale še za 13,7 %, tako da so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 skupno povišale za 288,4 %. Kratkoročne poslovne obveznosti so se leta 2008 glede na leto 2007 znižale za 9,2 %, leta 2009 so se glede na leto 2008 povišale za 5,5 %, leta 2009 pa so bile še vedno nižje kot leta 2007, in sicer za 4,1 %.

Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev, so obveznosti, ki so vključene v skupino sredstev, ki bo odtujena s prodajo ali kako drugače, in kjer bodo obveznosti, neposredno povezane s temi sredstvi, tudi prenesene v transakciji.

Podjetje te vrste kratkoročnih obveznosti v obravnavanem obdobju ni imelo.

Kratkoročne obveznosti iz financiranja se pojavljajo v zvezi s kratkoročno dobljenimi posojili in z izdanimi kratkoročnimi vrednostnimi papirji, zlasti menicami. Delimo jih na kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini, kratkoročne finančne obveznosti do bank in druge kratkoročne finančne obveznosti.

Podjetje je imelo v obravnavanem obdobju le kratkoročne finančne obveznosti do bank, ki so iz leta v leto naraščale.

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja se pojavljajo v zvezi z dobljenimi predujmi od kupcev, dobavami dobaviteljev, zaslužki zaposlenih, dajatvami državi (DDV, davki na plače in iz plač, davek od dobička) ter pravicami drugih do prihodkov iz njihovih finančnih naložb v podjetje (obresti, dividende ...). Delimo jih na kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini, kratkoročne finančne obveznosti do bank in druge kratkoročne finančne obveznosti.

**Tabela 11: Struktura kratkoročnih obveznosti iz poslovanja v letih 2007, 2008 in 2009
v %**

KRA TKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	72,3	67,8	80,0	85,2	124,4	106,1
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	27,7	32,2	20,0	105,5	65,7	69,3
KRA TKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI	100,0	100,0	100,0	90,8	105,5	95,9

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 1 in 11 je razvidno, da je imelo podjetje v obravnavanem obdobju kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti. Leta 2007 so bile kratkoročne poslovne obveznosti v višini 66.337 EUR, od tega je bilo 72,3 % obveznosti do dobaviteljev in 27,7 % drugih kratkoročnih poslovnih obveznosti. Leta 2008 so bile kratkoročne poslovne obveznosti v višini 60.265 EUR, od tega je bilo 67,8 % obveznosti do dobaviteljev in 32,2 % drugih kratkoročnih poslovnih obveznosti. Leta 2009 so bile kratkoročne poslovne obveznosti v višini 63.588 EUR, delež obveznosti do dobaviteljev je znašal 80 %, delež drugih kratkoročnih poslovnih obveznosti pa je znašal 20 %.

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev so se leta 2008 glede na leto 2007 znižale za 4,8 %, leta 2009 pa so se glede na leto 2008 povišale za 24,4 %. Leta 2009 so se glede na leto 2007 povišale za 6,1 %. Druge kratkoročne poslovne obveznosti so se leta 2008 glede na leto 2007 povišale za 5,5 %, leta 2009 glede na leto 2008 pa so se znižale za 34,3 %. Leta 2009 so bile glede na leto 2007 nižje za 30,7 %.

4.2.5 Pasivne časovne razmejitev

Kratkoročne obveznosti iz naslova časovnih razmejitev oziroma kratkoročne pasivne časovne razmejitev obsegajo vnaprej vračunane stroške, to so stroški, ki so že razporejeni po poslovnih učinkih, čeprav dejansko še niso nastali (popravila, vzdrževanje ...) in kratkoročno odložene prihodke, to so tisti prihodki, ki še niso upoštevani pri oblikovanju poslovnega izida.

Podjetje Signum, d.o.o., leta 2007, 2008 in 2009 ni imelo kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev.

5 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA USPEHA

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje dosežene prihodke in odhodke podjetja ter ustvarjeni poslovni izid kot razlike med njimi v določenem obdobju. Med prihodke prištevamo vse poslovne dogodke ob njihovem nastanku in ne ob njihovem plačilu. Izkaz poslovnega izida torej temelji na zaračunani prodaji in ne na plačani prodaji. Pod zaračunano prodajo razumemo trenutek, v katerem blago pravno preide v roke kupca in kateremu nato sledi izdaja računa za izdelano blago. Pri plačani prodaji bi med prihodke šteli le tisto prodajo in odposlane proizvode, za katere smo že prejeli plačilo.

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki in je lahko pozitiven (v tem primeru pridemo do dobička) ali negativen (v tem primeru govorimo o izgubi). Računovodski standardi in Zakon o gospodarskih družbah predpisujejo le minimalen obseg podatkov in potrebne postavke, ki jih mora vsebovati izkaz poslovnega izida. Odločitev podjetja je, katere postavke bo razširilo za svoje potrebe informiranja. Pri tej odločitvi mora podjetje upoštevati temeljno načelo pomembnosti, kar pomeni, da morajo računovodski izkazi vsebovati vse postavke, ki so dovolj pomembne, da lahko vplivajo na ocene in odločitve.

Poslovni uspeh podjetja navadno izražamo s celostnim ali čistim dobičkom. Ker je celotni dobiček razlika med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki podjetja, v nadaljevanju najprej analiziram prihodke in odhodke, nato pa poslovni izid.

Tabela 12: Izkaz poslovnega uspeha

<i>(v EUR brez centov)</i>	<i>Leto 2007</i>	<i>Leto 2008</i>	<i>Leto 2009</i>
POSLOVNI PRIHODKI	315.714	402.426	322.581
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE NA DOMAČEM TRGU	315.596	402.143	322.581
Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev razen najemnin	315.596	402.143	322.581
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE NA TRGU EU	118	283	0
Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev	118	283	0
KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	315.714	402.426	322.581
POSLOVNI ODHODKI	299.481	379.044	309.078
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	182.845	228.218	158.395
Stroški porabljenega materiala	130.784	177.822	127.600
<i>Stroški materiala</i>	113.306	148.111	108.908
<i>Stroški energije</i>	6.754	12.724	7.941
<i>Drugi stroški materiala</i>	10.724	16.987	10.751
Stroški storitev	52.061	50.396	30.795
<i>Transportne storitve</i>	2.982	2.534	3.852
<i>Najemnine</i>	8.837	8.837	0

<i>Povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom</i>	0	8.050	0
<i>Drugi stroški storitev</i>	40.242	30.975	26.943
STROŠKI DELA	86.804	117.479	116.949
Stroški plač	62.739	86.388	87.138
Stroški pokojninskih zavarovanj	10.101	13.908	7.407
Stroški drugih socialnih zavarovanj	1.717	1.518	6.622
Drugi stroški dela	12.247	15.665	15.782
ODPISI VREDNOSTI	29.421	32.793	32.955
Amortizacija	29.421	32.793	32.955
DRUGI POSLOVNI ODHODKI	411	554	779
Drugi stroški	411	554	779
DOBIČEK IZ POSLOVANJA	16.233	23.382	13.503
FINANČNI PRIHODKI	2.101	7	2.040
FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	2.101	0	1.939
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	2.101	0	1.939
FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	0	7	101
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	0	7	101
FINANČNI ODHODKI	6.796	5.739	4.437
FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	3.828	3.276	4.437
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	3.828	3.276	1.826
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	0	0	2.611
FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	2.968	2.463	0
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	2.968	2.463	0
DRUGI PRIHODKI	9	0	6
DRUGI FINANČNI PRIHODKI IN OSTALI PRIHODKI	9	0	6
DRUGI ODHODKI	0	23	400
CELOTNI DOBIČEK	11.547	17.627	10.712
DAVEK IZ DOBIČKA	3.227	4.047	0
ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	8.320	13.580	10.712
POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV	3,75	5	5,75
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12	12

Vir: Letno poročilo podjetja Sigum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

5.1 PRIHODKI

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanja dolgov. Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Prihodki so nasprotje odhodkom in skupaj z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem obdobju. Prihodki so opredeljeni s prodajno vrednostjo prodanih količin (brez DDV), zajemajo pa tudi nekatere druge postavke, ki prav tako povečujejo poslovni izid.

Prihodke delimo na:

- poslovne prihodke,
- finančne prihodke in
- izredne prihodke.

Poslovni prihodki in finančni prihodki predstavljajo redne prihodke. Drugi prihodki se pojavljajo razmeroma poredko in so povezani z neobičajnimi pojavi.

Tabela 13: Struktura prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

PRIHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
POSLOVNI PRIHODKI	99,3	100,0	99,4	127,5	80,2	102,2
FINANČNI PRIHODKI	0,7	0,0	0,6	0,3	29.142,9	97,1
IZREDNI PRIHODKI	0,0	0,0	0,0	0,0		66,7
SKUPAJ PRIHODKI	100,0	100,0	100,0	126,6	80,7	102,1

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 13 je razvidno, da je podjetje v obravnavanih letih imelo vse tri vrste prihodkov, vendar je bila vrednost izrednih (drugih) prihodkov tako nizka, da pri strukturi ni opazna. Večina vseh prihodkov v obravnavanih letih je bilo poslovnih prihodkov. V letu 2007 je bilo poslovnih prihodkov 99,3 % vseh prihodkov, finančnih prihodkov pa 0,7 % vseh prihodkov. Drugi prihodki so bili v vrednosti 9 EUR. Leta 2008 so bili finančni prihodki v višini 7 EUR, izrednih prihodkov pa ni bilo. Poslovni prihodki so bili v višini 402.426 EUR. Leta 2009 je poslovne prihodke predstavljal 99,4% delež vseh prihodkov, finančne prihodke pa 0,6% delež. Izredni prihodki so bili v višini 6 EUR. Vsi prihodki skupaj so bili leta 2007 v višini 317.824 EUR, leta 2008 so bili v višini 402.433 EUR, leta 2009 pa 324.627 EUR.

Poslovni prihodki so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povišali za 27,5 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 pa so se znižali za 19,8 %. Tako so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 povišali le za 2,2 %. Finančni prihodki so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 znižali za 2,9 %. Izredni prihodki so bili tako nizki, da njihova primerjava ni smiselna.

5.1.1 Poslovni prihodki

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki.

Prihodke od prodaje sestavljajo vrednosti prodanih storitev in prodanega blaga v obračunskem obdobju. Vrednost je zmnožek prodajnih cen in prodanih količin, zmanjšana za dane popuste, za davek na dodano vrednost in za prodajno vrednost kasneje vrnjenih prodanih količin. Da se lahko izkažejo prihodki od prodaje, mora prodajalec na kupca prenesti tveganja in pravice, ki izhajajo iz lastništva, in ne sme biti večje negotovosti tako glede prejema plačila stroškov, ki se nanašajo na prodane količine, kot glede možnosti za vračilo prodanih količin. Torej se prihodki od prodaje ugotavljajo na osnovi fakturirane realizacije. Če ob prodaji še ni realno pričakovati, da bo prišlo do plačila, se upoštevanje prihodkov začasno odloži.

Prihodki od prodaje se ločijo na prihodke od prodaje na domačem trgu, na trgu EU in na trgu izven EU.

Tabela 14: Struktura poslovnih prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

POSLOVNI PRIHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE NA DOMAČEM TRGU	100,0	99,9	100,0	127,4	80,2	102,2
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE NA TRGU EU	0,04	0,1	0,0	239,8		
SKUPAJ POSLOVNI PRIHODKI	100,0	100,0	100,0	127,5	80,2	102,2

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 14 vidimo, da je podjetje Signum, d.o.o., imelo v letih 2007 do 2009 čiste prihodke od prodaje proizvodov in storitev predvsem na domačem trgu, nekaj pa tudi na trgu EU. Višina poslovnih prihodkov v letu 2007 je bila 315.714 EUR, čisti prihodki od prodaje na trgu EU so znašali le 0,04 % poslovnih prihodkov, kar je 118 EUR. Vse ostalo so bili čisti prihodki od prodaje na domačem trgu. V letu 2008 so vsi poslovni prihodki znašali 402.426 EUR, od tega je bil delež čistih prihodkov od prodaje na trgu EU 0,1 %, delež čistih prihodkov od prodaje na domačem trgu pa 99,9 %. Leta 2009 podjetje ni imelo čistih prihodov od prodaje na trgu EU, tako da so vse poslovne prihodke predstavljati le čisti prihodki od prodaje na domačem trgu.

Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu so se leta 2008 glede na leto 2007 povečali za 27,4 %, leta 2009 glede na leto 2008 so se znižali za 19,8 %, skupno pa so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 zvišali le za 2,2 %. Čisti prihodki od prodaje na trgu EU so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povečali za 139,8 %, vendar govorimo o majhnih zneskih, saj so leta 2007 znašali 118 EUR, leta 2008 283 EUR, leta 2009 pa jih podjetje ni imelo.

Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu se v bilanci uspeha razčlenjujejo na čiste prihodke od prodaje proizvodov in storitev razen najemnin, čiste prihodke od najemnin in čiste prihodke od prodaje blaga in materiala. Podjetje je v obravnavanih letih razpolagalo le s čistimi prihodki od prodaje proizvodov in storitev, razen najemnin.

Čisti prihodki od prodaje na trgu EU se v bilanci uspeha delijo na čiste prihodke od prodaje proizvodov in storitev ter čiste prihodke od prodaje blaga in materiala. Podjetje je imelo le čiste prihodke od prodaje proizvodov in storitev.

Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU se prav tako kot čisti prihodki od prodaje na trgu EU delijo na čiste prihodke od prodaje proizvodov in storitev ter na čiste prihodke od prodaje blaga in materiala, podjetje pa jih ni imelo.

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so povečanje oziroma zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve, subvencije, dotacije (običajno se pojavljajo v javnih podjetjih in zavodih), regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki. Podjetje jih v obravnavanih letih ni imelo.

5.1.2 Finančni prihodki

Finančni prihodki so prihodki od naložbenja. Pojavljajo se v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami ter v zvezi s terjatvami. Finančni prihodki obsegajo prihodke iz udeležb v dobičku, prihodke od prejetih obresti za dana posojila in kredite ter drugih finančnih prihodkov. Med drugim med finančne prihodke spadajo prihodki od prevrednotenja terjatev in dolgov zaradi ohranitve vrednosti.

Finančni prihodki se pripoznajo ob obračunu ne glede na prejemke, če ne obstaja utemeljen dvom glede njihove velikosti, zapadlosti in plačljivosti. Če tak dvom obstaja, se upoštevanje finančnih prihodkov odloži.

Drugi finančni prihodki obsegajo predvsem del prejetih najemnin iz finančnega najema, prihodki od prodaje finančnih naložb in pozitivne tečajne razlike.

V bilanci uspeha finančne prihodke ločimo na finančne prihodke iz deležev, finančne prihodke iz danih posojil in finančne prihodke iz poslovnih terjatev.

Tabela 15: Struktura finančnih prihodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

FINANČNI PRIHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL	100,0	0,0	95,0			92,3
FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV	0,0	100,0	5,0		1.442,9	
SKUPAJ FINANČNI PRIHODKI	100,0	100,0	100	0,3		97,1

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 15 vidimo, da je podjetje Signum, d.o.o., imelo v obravnavanih letih finančne prihodke razdeljene na finančne prihodke iz danih posojil in finančne prihodke iz poslovnih terjatev. Finančni prihodki iz danih posojil so v letu 2007 znašali 2.101 EUR, kar je bil tudi 100% delež vseh finančnih prihodkov v tem letu. V letu 2008 so vsi finančni prihodki znašali 7 EUR, in to so bili finančni prihodki iz poslovnih terjatev, finančnih prihodkov iz danih posojil pa v tem letu podjetje ni imelo. V letu 2009 je imelo podjetje tako finančne prihodke iz danih posojil kot finančne prihodke iz poslovnih terjatev. Skupaj so znašali 2.040 EUR, od tega je bilo 95 % finančnih prihodkov iz danih posojil in 5 % finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev.

Finančni prihodki iz danih posojil so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 znižali za 7,7 %. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev so se leta 2009 v primerjavi z letom 2008 povečali kar za 1.342,9 %, vendar gre za zelo nizke zneske, saj so bili leta 2009 v višini 101 EUR.

Finančne prihodke iz deležev delimo na finančne prihodke iz deležev v družbah v skupini, finančne prihodke iz deležev v pridruženih družbah, finančne prihodke v drugih družbah ter finančne prihodke iz drugih naložb. Podjetje jih v obravnavanem obdobju ni imelo.

Finančne prihodke iz danih posojil ločimo na finančne prihodke iz posojil, danih družbam v skupini in finančne prihodke iz posojil danih drugim. Podjetje je imelo le finančne prihodke iz posojil danih drugim.

Finančne prihodke iz poslovnih terjatev ločimo na finančne prihodke iz poslovnih terjatev do družb v skupini in finančne prihodke iz poslovnih terjatev do drugih. Podjetje je imelo le finančne prihodke iz poslovnih terjatev do drugih.

5.1.3 Izredni prihodki

Izredne prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki v obravnavanem obračunskem obdobju povečujejo izid rednega poslovanja. Nastajajo ob izrednem povečanju sredstev ali izrednem zmanjšanju obveznosti do virov sredstev. Nastajajo predvsem zaradi prejetih dotacij, subvencij, odškodnin, izterjanih odpisanih terjatev in podobnih zneskov, ki niso povezani s prodajnimi količinami ali s priskrbo sredstev, vključno s tistimi, prejetimi za pokrivanje izgube iz prejšnjih obdobj. Pojavljajo se v dejansko nastalih zneskih.

Podjetje je imelo v obravnavanih letih le druge finančne prihodke in ostale prihodke, katerih zneski so bili zelo nizki.

5.2 ODHODKI

Odhodki so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev ali povečanj dolgov. Prek poslovnega izida na koncu obračunskega obdobja vplivajo posredno na velikost celotnega kapitala. So nasprotje prihodkom in skupaj z njimi oblikujejo poslovni izid v določenem obdobju. Odhodki zajemajo stroške, ki se nanašajo na prodane količine proizvodov, s katerimi so pridobljeni prihodki, zajemajo pa tudi nekatere druge postavke zunaj stroškov, ki prav tako zmanjšujejo poslovni izid. Odhodki so povezani s stroški, vendar jih z njimi ne moremo istovetiti.

Odhodke delimo na:

- poslovne odhodke,
- finančne odhodke in
- izredne odhodke.

Tako kot pri prihodkih tudi tukaj velja, da poslovni odhodki in finančni odhodki predstavljajo redne odhodke. Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, med katere se uvrščajo izredni odhodki in ostali odhodki, ki zmanjšujejo poslovni izid.

Tabela 16: Struktura odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

ODHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
POSLOVNI ODHODKI	97,8	98,5	98,5	126,6	81,5	103,2
FINANČNI ODHODKI	2,2	1,5	1,4	84,4	77,3	65,3
IZREDNI ODHODKI	0,0	0,0	0,1		1.739,1	
SKUPAJ ODHODKI	100,0	100,0	100,0	125,6	81,6	102,5

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 16 vidimo, da je podjetje v obravnavanih letih imelo vse tri vrste odhodkov. Leta 2007 je podjetje imelo vse odhodke skupaj v višini 306.277 EUR, od tega je bilo poslovnih odhodkov 97,8 % vseh odhodkov, finančni odhodki pa so znašali 2,2 % vseh odhodkov. V letu 2007 podjetje ni imelo izrednih odhodkov. Leta 2008 so bili vsi odhodki v višini 384.806 EUR, od tega je bilo 98,5 % poslovnih odhodkov, 1,5 % je bilo finančnih odhodkov, izredni odhodki pa so znašali 23 EUR. Leta 2009 so bili vsi odhodki v višini 313.915 EUR. Poslovni odhodki so znašali 98,5 %, finančni odhodki so znašali 1,4 %, izredni pa so znašali 0,1 % vseh odhodkov.

Če primerjamo leto 2008 z letom 2007, vidimo, da so se poslovni odhodki leta 2008 zvišali za 26,6 %. Leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 18,5 %, če pa pogledamo skupno, so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 povišali le za 3,2 %. Finančni odhodki so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižali za 15,6 %. Leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 22,7 %. Skupno so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 znižali za 34,7 %.

5.2.1 Poslovni odhodki

Poslovni odhodki večinoma izhajajo iz stroškov, vendar ne čisto vsi. Najpomembnejši so tisti, ki izhajajo iz stroškov in se razvrščajo na proizvodjalne stroške prodanih količin in v trgovinskih podjetjih na nabavno vrednost prodanih količin ter na posredne stroške nabavljanja in prodajanja, neposredne stroške prodajanja ter posredne stroške skupnih služb. Poslovni odhodki, ki ne izhajajo iz stroškov, izhajajo neposredno iz zmanjšanj sredstev v opazovanem obdobju. Ti so lahko povezani z odpisi osnovnih in obratnih sredstev (recimo zaradi popisnih primanjkljajev) in z oslavitvijo osnovnih in obratnih sredstev.

Tabela 17: Struktura poslovnih odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

POSLOVNI ODHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	61,1	60,2	51,2	124,8	69,4	86,6
STROŠKI DELA	29,0	31,0	37,8	135,3	99,5	134,7
ODPISI VREDNOSTI	9,8	8,7	10,7	111,5	100,5	112,0
DRUGI POSLOVNI ODHODKI	0,1	0,1	0,3	134,8	140,6	189,5
SKUPAJ POSLOVNI ODHODKI	100,0	100,0	100,0	126,6	81,5	103,2

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 17 vidimo, da je podjetje v obravnavanih letih imelo stroške blaga, materiala in storitev, stroške dela, odpise vrednosti in druge poslovne odhodke. Leta 2007 je podjetje imelo 61,1 % vseh poslovnih odhodkov stroškov blaga, materiala in storitev, 29

% so znašali stroški dela, 9,8 % so znašali odpisi vrednosti, drugi poslovni odhodki pa so znašali 0,1 % vseh poslovnih odhodkov. V letu 2008 je bilo 60,2 % vseh poslovnih odhodkov stroškov blaga, materiala in storitev, 31 % je bilo stroškov dela, 8,7 % odpisov vrednosti in 0,1 % drugih poslovnih odhodkov. Leta 2009 je imelo 51,2 % vseh poslovnih odhodkov stroškov blaga, materiala in storitev, 37,8 % stroškov dela, 10,7 % odpisov vrednosti in 0,1 % vseh poslovnih odhodkov je bilo drugih poslovnih odhodkov. Leta 2008 so se stroški blaga, materiala in storitev povišali za 124,8 % glede na leto 2007. Leta 2009 so se glede na leto 2008 znižali za 30,6 %. Skupno so se leta 2009 glede na leto 2007 znižali za 13,4 %.

5.2.1.1 Stroški

Potroški so količine porabljenih ali obrabljenih prvin poslovnega procesa. Če potroške pomnožimo z določenimi cenami ali vrednostnimi postavkami, se preko skupnega imenovalca spremenijo v stroške. Stroški so torej cenovno izraženi potroški delovnih sredstev, predmetov dela, delovne sile in storitev pri proučevanem poslovanju (po Hočevarju et. al, 2001, str. 62).

Vrste stroškov:

- stroški blaga, materiala in storitev,
- stroški dela in
- odpisi vrednosti.

Stroški blaga, materiala in storitev so nabavna vrednost prodanega blaga in materiala, stroški porabljenega materiala ter stroški storitev.

Tabela 18: Struktura stroškov blaga, materiala in storitev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
Stroški porabljenega materiala	71,5	77,9	80,6	136,0	71,8	97,6
Stroški storitev	28,5	22,1	19,4	96,8	61,1	59,2
SKUPAJ STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	100,0	100,0	100,0	124,8	69,4	86,6

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 18 vidimo, da je podjetje v obravnavanem obdobju imelo stroške blaga, materiala in storitev razdeljene na stroške porabljenega materiala in stroške storitev. V letu 2007 so stroški porabljenega materiala znašali 71,5 %, stroški storitev pa 28,5 % vseh stroškov blaga, materiala in storitev. V letu 2008 so stroški porabljenega materiala znašali 77,9 %, stroški storitev pa 22,1 % vseh stroškov blaga, materiala in storitev. V

letu 2009 je bilo stroškov porabljenega materiala 80,6 %, stroškov storitev pa 19,4 % vseh stroškov blaga, materiala in storitev.

Leta 2008 so se stroški porabljenega materiala glede na leto 2007 povišali za 136 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 pa znižali za 28,2 %. Leta 2009 so se v primerjavi z letom 2007 stroški porabljenega materiala znižali za 2,4 %. Stroški storitev so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižali za 3,2 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2008 so se znižali za 38,9 %, skupaj leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa so se znižali za 40,8 %.

»*Stroški materiala* so cenovno izraženi potroški tistega materiala, ki se uporablja pri nastajanju poslovnih učinkov, pa tudi stroški materiala, ki nimajo take narave« (Hočevar et. al, 2001, str. 65). To so predvsem stroški materiala, stroški energije in drugi.

Tabela 19: Struktura stroškov porabljenega materiala v letih 2007, 2008 in 2009 v %

STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
<i>STROŠKI MATERIALA</i>	86,6	83,3	85,4	130,7	73,5	96,1
<i>STROŠKI ENERGIJE</i>	5,2	7,2	6,2	188,4	62,4	117,6
<i>DRUGI STROŠKI MATERIALA</i>	8,2	9,6	8,4	158,4	63,3	100,3
SKUPAJ STROŠKI PORABLJENEGA MATERIALA	100,0	100,0	100,0	136,0	71,8	97,6

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 19 vidimo, da so bili stroški porabljenega materiala v podjetju v obravnavanih letih razdeljeni na stroške materiala, stroške energije in druge stroške materiala. Tako so bili stroški porabljenega materiala v letu 2007 sestavljeni iz 86,6 % stroškov materiala, 5,2 % so znašali stroški energije in 8,2 % vseh stroškov porabljenega materiala so znašali drugi stroški materiala. V letu 2008 so 83,3 % znašali stroški materiala, 7,2 % so znašali stroški energije, 9,6 % stroškov porabljenega materiala pa so znašali drugi stroški materiala. Leta 2009 so stroški materiala predstavljali 85,4% delež stroškov porabljenega materiala, 6,2% delež je bil delež stroškov energije, 8,4% delež pa so znašali drugi stroški materiala vseh stroškov porabljenega materiala.

Leta 2008 so se stroški materiala glede na leto 2007 povišali za 30,7 %, leta 2009 glede na leto 2008 so se znižali za 26,5 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa so se znižali za 3,9 %. Stroški energije so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 zvišali za 88,4 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 so se znižali za 37,6 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa vidimo, da so se zvišali za 17,6 %. Drugi stroški materiala so se leta 2008 glede na leto 2007 zvišali za 58,4 %, leta 2009 so se glede na leto 2008 znižali za 36,7 %, leta 2009 pa so se v primerjavi z letom 2007 zvišali le za 0,3 %.

Med *stroške storitev* uvrščamo le stroške storitev v ožjem smislu. To so stroški proizvodjalnih storitev, stroški najemnin, stroški komunalnih in obrtnih storitev, stroški

popravlil, stroški prevoznih storitev, stroški reklamnih storitev, stroški reprezentance, stroški svetovanj, stroški službenih potovanj ipd.

Tabela 20: Struktura stroškov storitev v letih 2007, 2008 in 2009 v %

STROŠKI STORITEV	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
TRANSPORTNE STORITVE	5,7	5,0	12,5	85,0	152,0	129,2
NAJEMNINE	17,0	17,5	0,0	100,0		
POVRAČILA STROŠKOV ZAPOSLENCEM V ZVEZI Z DELOM	0,0	16,0	0,0			
DRUGI STROŠKI STORITEV	77,3	61,5	87,5	77,0	87,0	67,0
SKUPAJ STROŠKI STORITEV	100,0	100,0	100,0	96,8	61,1	59,2

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 20 vidimo, da so bili stroški storitev v obravnavanih letih razdeljeni na transportne storitve, najemnine, povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom in druge stroške storitev. V letu 2007 so transportne storitve predstavljale 5,7% delež vseh stroškov storitev, najemnine so predstavljale 17% delež, drugi stroški storitev pa so znašali 77,3 % vseh stroškov storitev. V letu 2007 povračil stroškov zaposlencem v zvezi z delom podjetje ni imelo. V letu 2008 5% delež vseh stroškov storitev zajemajo transportne storitve, 17,5% delež predstavljajo najemnine, 16% delež predstavljajo povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom, 61,5% delež stroškov storitev pa predstavljajo drugi stroški storitev. V letu 2009 pa 12,5% delež stroškov storitev predstavljajo transportne storitve, drugi stroški storitev pa znašajo 87,5 % stroškov storitev. Najemnin in povračil stroškov zaposlencem v zvezi z delom podjetje v letu 2009 ni imelo.

Leta 2008 v primerjavi z letom 2007 jo se znesek transportnih storitev v podjetju znižal za 15 %, leta 2009 pa se je v primerjavi z letom 2008 zvišal za 52 %. Leta 2009 se je v primerjavi z letom 2007 zvišal za 29,2 %. Znesek najemnin je leta 2008 ostal enak kot leta 2007, leta 2009 pa najemnin niso imeli. Drugi stroški storitev so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižali za 23 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 13 %, leta 2009 pa so se v primerjavi z letom 2007 znižali za 33 %.

»**Stroški dela** vsebujejo plače, ki pripadajo zaposlenim, v kosmatem znesku ter tisti del dajatev za socialno in pokojninsko zavarovanje, ki ga podjetje dodatno obračunava glede na te plače« (Hočevar et. al, 2001, str. 69). Sem spadajo čiste plače, nadomestila plač, nadomestila v naravi, darila in nagrade, dajatve za davke in prispevke, za plačilo katerih so zavezanci zaposleni ter dajatve podjetja za socialno in pokojninsko zavarovanje.

Tabela 21: Struktura stroškov dela v letih 2007, 2008 in 2009 v %

STROŠKI DELA	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
STROŠKI PLAČ	72,3	73,5	74,5	137,7	100,9	138,9
STROŠKI POKOJNINSKIH ZAVAROVANJ	11,6	11,8	6,3	137,7	53,3	73,3
STROŠKI DRUGIH SOCIALNIH ZAVAROVANJ	2,0	1,3	5,7	88,4	436,2	385,7
DRUGI STROŠKI DELA	14,1	13,3	13,5	127,9	100,7	128,9
SKUPAJ STROŠKI DELA	100,0	100,0	100,0	135,3	99,5	134,7

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 21 je razvidno, da so bili v podjetju v obravnavanih letih stroški dela razdeljeni na stroške plač, stroške pokojninskih zavarovanj, stroške drugih socialnih zavarovanj in druge stroške dela. V letu 2007 so stroški plač predstavljali 72,3% delež vseh stroškov dela, stroški pokojninskih zavarovanj so zajemali 11,6% delež, stroški drugih socialnih zavarovanj so zajemali 2% delež, drugi stroški dela pa so zajemali 14,1% delež vseh stroškov dela. Leta 2008 so stroški plač zajemali 73,5% delež stroškov dela, stroški pokojninskih zavarovanj so zajemali 11,8% delež, stroški drugih socialnih zavarovanj so zajemali 1,3% delež, drugi stroški dela pa so zajemali 13,3% delež vseh stroškov dela. Leta 2009 so stroški plač zajemali 74,5% delež vseh stroškov dela, stroški pokojninskih zavarovanj so zajemali 6,3% delež, stroški drugih socialnih zavarovanj so zajemali 5,7% delež, drugi stroški dela pa so zajemali 13,5% delež stroškov dela.

Leta 2008 so se stroški plač v primerjavi z letom 2007 zvišali za 37,7 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 zvišali za 0,9 %, leta 2009 v primerjavi z letom 2007 pa so se zvišali za 38,9 %. Stroški pokojninskih zavarovanj so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povišali za 37,7 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 46,7 %, skupno pa so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 znižali za 26,7 %. Stroški drugih socialnih zavarovanj so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižali za 11,6 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 povišali kar za 363,2 %, skupno pa so se leta 2009 v primerjavi z letom 2007 povišali za 285,7 %. Drugi stroški dela so se leta 2008 glede na leto 2007 zvišali za 27,9 %, leta 2009 glede na leto 2008 so se zvišali le za 0,7 %, skupno pa so se leta 2009 glede na leto 2007 zvišali za 28,9 %.

Odpisi vrednosti so amortizacija, prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih ter prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih.

Amortizacija je strošek, ki nastaja zaradi prenašanja nabavne vrednosti amortizirljivega sredstva na poslovne učinke, in je obračunan kot zmnožek amortizacijske osnove in

amortizacijske stopnje. Podjetje je v obravnavanem obdobju pri odpisih vrednosti prikazalo le amortizacijo.

Drugi poslovni odhodki so lahko rezervacije ali drugi stroški. Podjetje je v obravnavanih letih v sklopu drugih poslovnih odhodkov imelo samo druge stroške.

5.2.2 Finančni odhodki

Finančni odhodki so povezani s financiranjem poslovanja poslovnega sistema (odhodki zaradi danih obresti za prejeta posojila in kredite) in odhodki za naložbenje (na primer odpis finančnih naložb). Ti imajo naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov in se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami zaradi njene oslabitve, če slabitev ni krita v breme posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala. Finančni odhodki se pripoznajo ob obračunu ne glede na plačila, ki so povezana z njimi.

V bilanci uspeha finančne odhodke ločimo na finančne odhodke iz oslabitve in odpisov finančnih naložb, finančne odhodke iz finančnih obveznosti in finančne odhodke iz poslovnih obveznosti.

Tabela 22: Struktura finančnih odhodkov v letih 2007, 2008 in 2009 v %

FINANČNI ODHODKI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	56,3	57,1	100,0	85,6	135,4	115,9
FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI	43,7	42,9	0,0	83,0		
SKUPAJ FINANČNI ODHODKI	100,0	100,0	100,0	84,4	77,3	65,3

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 22 vidimo, da so bili finančni odhodki v podjetju sestavljeni iz finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti in iz finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti. Tako so v letu 2007 56,3% delež predstavljali finančni odhodki iz finančnih obveznosti, 43,7% delež vseh finančnih odhodkov pa so predstavljali finančni odhodki iz poslovnih obveznosti. Leta 2008 so 57,1% delež predstavljali finančni odhodki iz finančnih obveznosti, 42,9% delež vseh finančnih odhodkov pa so predstavljali finančni odhodki iz poslovnih obveznosti. Leta 2009 je imelo podjetje le finančne odhodke iz finančnih obveznosti, finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti pa ni imelo.

Leta 2008 so se finančni odhodki iz finančnih obveznosti v primerjavi z letom 2007 znižali za 14,4 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 povišali za 35,4 %, leta 2009 pa so

se v primerjavi z letom 2007 zvišali za 15,9 %. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti so se leta 2008 glede na leto 2007 znižali za 17 %.

Finančni odhodki iz finančnih obveznosti so lahko finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini, finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank, finančni odhodki izdanih obveznic ali finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti.

Tabela 23: Struktura finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti v letih 2007, 2008 in 2009 v %

FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI	<i>Delež 2007</i>	<i>Delež 2008</i>	<i>Delež 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
FINANČNI ODHODKI IZ POSOJIL, PREJETIH OD BANK	100,0	100,0	41,2	85,6	55,7	47,7
FINANČNI ODHODKI IZ DRUGIH FINANČNIH OBVEZNOSTI	0,0	0,0	58,8			
<i>SKUPAJ FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>85,6</i>	<i>135,4</i>	<i>115,9</i>

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabel 12 in 23 je razvidno, da je podjetje v obravnavanih letih imelo finančne odhodke iz finančnih obveznosti razdeljene na finančne odhodke iz posojil, prejetih od bank, in finančne odhodke iz drugih finančnih obveznosti. Leta 2007 in 2008 je podjetje imelo le finančne odhodke iz posojil, prejetih od bank, leta 2009 pa je delež finančnih odhodkov iz posojil, prejetih od bank, predstavljal 41,2% delež finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti, delež finančnih odhodkov iz drugih finančnih obveznosti pa je predstavljal 58,8 % vseh finančnih odhodkov iz finančnih obveznosti.

Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank, so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 znižali za 14,4 %, leta 2009 so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 44,3 %, če primerjamo leto 2009 z letom 2007, pa vidimo, da so se znižali za 52,3 %.

Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti so lahko finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini, finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti ter finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti.

Podjetje je v obravnavanem obdobju imelo le finančne odhodke iz drugih poslovnih obveznosti.

5.2.3 Izredni odhodki

Izredni odhodki so neobičajne postavke, ki v obravnavanem obračunskem obdobju zmanjšujejo izid rednega poslovanja. Mednje štejemo tudi rezervacije za poravnavo možne izgube, če je verjetno, da bodo prihodnji dogodki potrdili, da bo po upoštevanju vseh možnih rešitev na datum bilance stanja prišlo do izgube, in če je mogoče razumno oceniti znesek možne izgube. Kot posebna vrsta izrednih odhodkov se pojavljajo tisti za poravnavo izgube iz prejšnjih let, ki se poravna z odpisom obveznosti ali s prejetimi dotacijami v obravnavanem poslovnem letu.

Podjetje jih leta 2007 ni imelo, leta 2008 jih je imelo v višini 23 EUR, leta 2009 pa jih je imelo v višini 400 EUR.

5.3 POSLOVNI IZID

Poslovni izid (dobiček ali izguba) je razlika med vsemi prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Informacije o poslovnem izidu dobimo v izkazu poslovnega uspeha. Obstajajo temeljne in druge vrste poslovnega izida. Temeljne vrste poslovnega izida so dobiček, čisti dobiček in izguba. Druge vrste poslovnega izida so prispevek za kritje, kosmati dobiček, razlika v ceni, dobiček povečan za odhodke financiranja, izguba zmanjšana za odhodke financiranja in dohodek. Temeljne vrste poslovnega izida so pomembne za zunanje in notranje uporabnike računovodskih informacij, druge vrste poslovnega izida pa so koristna informacija za notranje uporabnike.

Poslovni izid je stopenjski, saj na različnih nivojih delovanja podjetja prikazuje razliko med prihodki in odhodki. Najprej se ugotovi dobiček/izguba iz poslovanja, ki je razlika med poslovnimi prihodki in odhodki, zatem se ugotavlja razlika med poslovnimi prihodki in odhodki, povečano za razliko med finančnimi prihodki in odhodki. Zadnji nivo ugotavljanja poslovnega izida temelji na razliki med vsemi prihodki in odhodki, in sicer z vključeno razliko med izrednimi prihodki in odhodki.

Dobiček je pozitivni poslovni izid, ki pripada podjetju, pa tudi državi. Dobiček se lahko razčleni na dobiček iz poslovanja, dobiček iz financiranja, dobiček iz rednega delovanja, ki je seštevek dobička iz poslovanja ter dobička iz financiranja, ter izredni dobiček.

Čisti dobiček je pozitivni poslovni izid, ki pripada zgolj podjetju in se razporeja na podlagi dela (deleži zaposlenih iz čistega dobička) in na podlagi kapitala (deleži, ki pripadajo lastnikom v obliki raznih nadomestil).

Izguba je negativni poslovni izid. V bilanci stanja se prikazuje kot odbitna postavka vrednosti kapitala. Poravnava se v okviru izrednih odhodkov najkasneje v petih letih.

Tabela 24: Ugotavljanje rezultata v podjetju Signum, d.o.o., Škofja Loka v letih 2007, 2008 in 2009 v EUR

	<i>Leto 2007</i>	<i>Leto 2008</i>	<i>Leto 2009</i>	<i>Indeks 08/07</i>	<i>Indeks 09/08</i>	<i>Indeks 09/07</i>
Kosmati donos od poslovanja	315.714	402.426	322.581	127,5	80,2	102,2
Poslovni odhodki	299.481	379.044	309.078	126,6	81,5	103,2
<i>POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA</i>	<i>16.233</i>	<i>23.382</i>	<i>13.503</i>	144,0	57,7	83,2
Finančni prihodki	2.101	7	2.040	0,3	29.142,9	97,1
Finančni odhodki	6.796	5.739	4.437	84,4	77,3	65,3
<i>POSLOVNI IZID IZ FINANCIRANJA</i>	<i>-4.695</i>	<i>-5.732</i>	<i>-2.397</i>	122,1	41,8	51,1
POSLOVNI IZID IZ REDNEGA POSLOVANJA	11.538	17.650	11.106	153,0	62,9	96,3
Izredni prihodki	9	0	6			66,7
Izredni odhodki	0	23	400		1.739,1	
POSLOVNI IZID ZUNAJ REDNEGA POSLOVANJA	9	-23	-394	-255,6	1.713,0	4.377,8
CELOTNI POSLOVNI IZID	11.547	17.627	10.712	152,7	60,8	92,8
DAVEK IZ DOBIČKA	3.227	4.047	0	125,4	0,0	0,0
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	8.320	13.580	10.712	163,2	78,9	128,8

Vir: Letno poročilo podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka (2008 in 2009).

Iz tabele 24 je razvidno, da je imelo v letu 2007 podjetje Signum, d.o.o., 315.714 EUR kosmatega donosa od poslovanja (čisti poslovni prihodki). Ta se je leta 2008 glede na leto 2007 zvišal za 27,5 %, in sicer na 402.426 EUR. Leta 2009 pa se je glede na leto 2008 znižal za 19,8 % in tako padel na 322.581 EUR. Iz tega je razvidno, da se je leta 2009 v primerjavi z letom 2007 zvišal le za 2,2 %. Poslovni odhodki so leta 2007 znašali 299.481 EUR, leta 2008 pa so znašali 379.044 EUR, iz česar vidimo, da so se poslovni odhodki leta 2008 v primerjavi z letom 2007 zvišali za 26,6 %, leta 2009 pa so znašali 309.078 EUR, kar pomeni, da so se v primerjavi z letom 2008 znižali za 18,5 %. Leta 2009 so se v primerjavi z letom 2007 zvišali za 3,2 %. Poslovni izid iz poslovanja je tako leta 2007 znašal 16.233 EUR, leta 2008 pa 23.382 EUR, kar je za 44 % več kot leta 2007. Leta 2009 je poslovni izid iz poslovanja znašal 13.503 EUR, kar je 42,3 % manj kot leta 2008 in 16,8 % manj kot leta 2007.

Finančni prihodki so leta 2007 znašali 2.101 EUR, leta 2008 pa samo 7 EUR. Leta 2009 so finančni prihodki znašali 2.040 EUR, kar je 2,9 % manj kot leta 2007. Finančni odhodki so leta 2007 znašali 6.796 EUR, leta 2008 pa 5.739 EUR, kar je 15,6 % manj kot leta 2007.

Leta 2009 so finančni odhodki znašali 4.437 EUR, kar je 22,7 % manj kot leta 2008 in 34,7 % manj kot leta 2007. Poslovni izid iz financiranja je bil v vseh treh letih negativen, in sicer je leta 2007 znašal -4.695 EUR, leta 2008 pa -5.732 EUR, kar je 22,1 % višji kot leta 2007, leta 2009 pa je poslovni izid iz financiranja znašal -2.397 EUR, kar je 58,2 % manj kot leta 2008 in 48,9 % manj kot leta 2007.

Iz teh podatkov vidimo, da je poslovni izid iz rednega poslovanja leta 2007 znašal 11.538 EUR, leta 2008 pa 17.650 EUR, kar je kar za 53 % več kot leta 2007. Leta 2009 je poslovni izid iz rednega poslovanja znašal 11.106 EUR, kar je kar za 37,1 % manj kot leta 2008 in še vedno 3,7 % manj kot leta 2007.

Izredni prihodki so leta 2007 znašali 9 EUR, leta 2008 jih podjetje ni imelo, leta 2009 pa so bili v višini 6 EUR. Izrednih prihodkov leta 2007 v podjetju ni bilo, leta 2008 so znašali 23 EUR, leta 2009 pa 400 EUR. Poslovni izid zunaj rednega poslovanja je torej leta 2007 znašal 9 EUR, leta 2008 je znašal -23 EUR, leta 2009 pa -394 EUR.

Celotni poslovni izid je bil leta 2007 v višini 11.547 EUR, leta 2008 pa 17.627 EUR, kar je 52,7 % več kot leta 2007. Leta 2009 je celotni poslovni izid znašal 10.712 EUR, kar je 39,2 % manj kot leta 2008 in 7,2 % manj kot leta 2007.

Leta 2007 je podjetje plačalo davek iz dobička v višini 3.227 EUR, leta 2008 je plačalo 4.047 EUR davka iz dobička, leta 2009 pa ga podjetje ni plačalo. Tako je čisti poslovni izid obračunskega obdobja leta 2007 znašal 8.320 EUR, leta 2008 pa 13.580 EUR, kar je za 63,2 % več kot leta 2007. Leta 2009 je čisti poslovni izid obračunskega obdobja znašal 10.712 EUR, kar je 21,1 % manj kot leta 2008 in 28,8 % več kot leta 2007, vendar je potrebno upoštevati, da v letu 2009 davek iz dobička še ni bil upoštevan.

Podjetje je v obravnavanih letih poslovalo po 12 mesecev. Povprečno število zaposlenih je iz leta v leto naraščalo, in sicer je leta 2007 bilo v povprečju zaposlenih 3,75 zaposlencev glede na število plačanih ur zaposlencev, v letu 2008 je bilo v povprečju zaposlenih 5 zaposlencev, leta 2009 pa 5,75 glede na število plačanih ur zaposlencem.

6 ZAKLJUČEK

V uvodu sem zapisala, da želim z diplomsko nalogo predstaviti poslovanje podjetja Signum, d.o.o., Škofja Loka in ga analizirati v primerjalnih letih 2007, 2008 in 2009. Ker se podjetje ukvarja z izdelavo zastav in reklamnega materiala, me je predvsem zanimalo, kakšen vpliv je na omenjeno podjetje imela gospodarska kriza, saj je reklamni material ena izmed prvih stvari, ki se ji podjetja odpovejo, če v podjetju ni dovolj sredstev. Stranke obravnavanega podjetja so predvsem pravne osebe. Zastave in reklamni material je sicer zelo pomemben faktor za predstavitev in boljšo prepoznavnost podjetij, vendar moramo vedeti, da se podjetja v krizi in ob pomanjkanju sredstev velikokrat odločijo za varčevanje in nižanje stroškov ravno pri reklamnem materialu, saj velikokrat lahko uporabijo reklamni material, ki ga že imajo v podjetju in zato nimajo potrebe po novem. Zastave, ki so razobešene na zunanjih drogovih, kjer so izpostavljene vsem vremenskim razmeram, naj bi imele "življenjsko dobo" približno eno leto, vendar so zaradi kvalitetnih materialov in prav tako kvalitetne izdelave ponavadi bolj vzdržljive, zato se podjetja kasneje odločajo za nakup novih. Če pa v podjetju nižajo stroške, zastave menjajo še kasneje.

Ugotavljanje analize poslovanja podjetja je temeljni in pomemben cilj v poslovanju vsakega podjetja. V takih analizah ne bomo našli podatkov, kako poslovni sistem deluje ali kako kakovostni so njegovi standardi. Taka analiza ne pripoveduje o odnosih z okoljem, prav tako ne predstavlja tehničnih del podjetja. Te informacije tudi zelo malo povedo o razvoju podjetja in konkurenčnih prednostih ter slabostih poslovnega sistema. So bistvenega pomena za spoznavanje, analiziranje in uspešno odločanje v zvezi s poslovnim sistemom. Dobro poslovanje podjetja je bistveni pogoj za dolgoročno preživetje podjetja in predvsem za njegovo rast. Vse večja konkurenca na tržišču sili podjetje, da dobro posluje in ves čas delovanja to poslovanje spremlja z analizo.

Zaradi hitrega razvoja okolja se pojavljajo hitre spremembe, ki lahko prizadanejo marsikatero podjetje, zato je pomembno, da se te spremembe nenehno spremlja in se jim čim hitreje prilagaja. To prilagajanje pa večkrat preide v roke vodilnih v podjetju. Da bi lahko ti ljudje sprejemali dobre odločitve za svoje podjetje, potrebujejo trdne in zanesljive informacije, na podlagi katerih odločitve lažje sprejemajo. Te informacije je potrebno sproti in skrbno urejati. Podjetje jih predstavi v letnem poročilu, ki ga objavijo tudi na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. Poročila zajemajo pogled posloводства in rezultate poslovanja v preteklem letu, ponavadi pa to leto primerjajo z letom prej. Računovodsko poročilo je sestavljeno iz računovodskih izkazov ter njihovih pojasnil. Poročila so namenjena tako notranjim uporabnikom, to je vodstvu in zaposlenim, kot zunanjim uporabnikom.

Pri izdelavi diplomske naloge sem se osredotočila na računovodske izkaze, in sicer na bilanco stanja ter izkaz poslovnega uspeha, saj na njihovi podlagi vodstvo odloča o pomembnih odločitvah ali se primerja s podobnimi oziroma konkurenčnimi podjetji.

Računovodske izkaze sem predstavila s teorijo, v praktičnem primeru pa sem jih tudi analizirala.

Za analiziranje sem izbrala bilanco stanja, ki prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev na določen dan. Ob koncu leta 2007 je bilo stanje sredstev 251.465 EUR, ob koncu leta 2008 je bilo stanje sredstev 231.172 EUR, ob koncu leta 2009 pa je bilo stanje sredstev 266.551 EUR. Stalna sredstva so se leta 2008 znižala, v naslednjem letu pa nekoliko povišala, vendar še vedno niso dosegla vrednosti iz leta 2007. Gibljiva sredstva so se v obravnavanih letih samo poviševala. Stanje obveznosti do virov sredstev je bilo v obravnavanih letih enako kot stanje sredstev, saj je v bilanci stanja pomembno bilančno ravnovesje. To pomeni, da je aktiva enaka pasivi oziroma da so sredstva enaka obveznostim do virov sredstev. Kapital in kratkoročne časovne obveznosti so se iz leta v leto poviševale, dolgoročne obveznosti pa so se v letu 2008 znižale skoraj za polovico, v naslednjem letu pa so se povišale, a še vedno niso dosegle zneska iz leta 2007.

Izkaz poslovnega uspeha prikazuje uspešnost poslovanja v določenem obdobju. Iz izkaza poslovnega izida lahko razberemo, da je podjetje leta 2008 poslovalo boljše kot leta 2007, vendar je leta 2009 poslovalo slabše kot leta 2008. Poslovni izid iz poslovanja je leta 2007 znašal 16.233 EUR, leta 2008 je znašal 23.382 EUR, leta 2009 pa 13.503 EUR in je bil leta 2009 nižji kot leta 2007. Zaradi nizkih finančnih prihodkov in visokih finančnih odhodkov je bil finančni izid iz financiranja skozi obravnavana leta negativen, vendar je bila leta 2009 razlika med finančnimi prihodki in finančnimi odhodki manjša kot leta 2007. Poslovni izid zunaj rednega poslovanja je bil nizek oziroma celo negativen. Celotni poslovni izid je leta 2007 znašal 11.547 EUR, leta 2008 je znašal 17.627 EUR, leta 2009 pa 10.712 EUR. Vidimo, da je bil celotni poslovni izid leta 2009 celo nižji kot leta 2007.

Na podlagi teh računovodskih analiz lahko sklepamo, da je bilo poslovanje podjetja najuspešnejše v letu 2008. Podjetje si je iz leta v leto ustvarjalo dobro ime in je vsako leto poslovalo uspešnejše. Vzrok za to je ugodna, dosledna in kvalitetna izdelava zastav. Z nakupom nove opreme je podjetje razširilo svojo ponudbo na druge promocijske artikle, zato se je krog kupcev še povečal. Zaradi široke ponudbe in velikega obsega dela so bili primorani dodatno zaposlovati. V letu 2009 so se v Sloveniji vse bolj začele kazati posledice gospodarske krize, kar je prizadelo tudi obravnavano podjetje. Vsa podjetja so začela varčevati in racionalneje ravnati s sredstvi, ki so jih imeli na voljo. Kljub uspešnosti v prejšnjih letih je zato podjetje leta 2009 poslovalo slabše. Stranke so naročale le najnujnejše artikle. Največ naročil so imeli tik pred državnimi prazniki, drugače pa je bilo naročil malo in zaposleni niso imeli dovolj dela za polni delovni čas. Vodstvo podjetja je moralo sprejeti pomembne ukrepe za "preživetje" podjetja, saj podjetje ni imelo sredstev za poravnavo obveznosti, kljub temu da so naročila bila, saj so se plačilni roki začeli daljšati, naročniki pa kljub temu niso sproti plačevali svojih obveznosti. Podjetje se je o »protikriznih ukrepih« posvetovalo s svojimi zaposlenimi in sprejemalo njihove predloge in pobude. Za odpuščanje delavcev se vodilni v podjetju niso odločili, žal pa so morali vsem

zaposlenim nekoliko znižati plače, s čimer so se vsi zaposleni strinjali, saj so želeli obdržati zaposlitev.

Da bi podjetje izboljšalo poslovanje v prihodnjih letih, bo moralo kar nekaj časa in sredstev nameniti promociji njihovih artiklov in čim bolj slediti potrebam družbe. Smiselno bi bilo v podjetju razmisliti o dodatni ponudbi, ki bi stranke bolj pritegnila k sodelovanju z njimi. Na trgu bi lahko ponudili cenejšo različico zastav, ki bi bile izdelane iz manj kvalitetnih materialov, s čimer bi pritegnili pozornost strank, vendar bi morali vsem strankam dati jasno vedeti, da je cena pri njih določena glede na kvaliteto materialov, iz katerih so izdelane zastave, in načina izdelave. Tako bi imele stranke na izbiro dva različna cenovna razreda in bi se lahko odločile glede na njihove potrebe. S cenejšo verzijo zastav bi s svojo ponudbo lahko prodrli v večje trgovske verige, da bi njihove izdelke lahko kupovale tudi fizične osebe, ki jim kvaliteta ni tako zelo pomembna, saj zastave izobešajo manj pogosto kot podjetja, ki imajo zastave izobešene skozi vse leto. V ponudbo bi lahko vključili poslovna darila, tako da bi poleg tiska in vezenja poslovnih daril ponudbo razširili na posredovanje pri prodaji le-teh. Če bi stranke naročile darila s tiskom ali vezavo, bi tako pridobila dodatne ugodnosti. Glede na že znižane plače bi lahko višino plače prilagajali glede na obseg dela v preteklem mesecu. Tako bi zaposleni v mesecih, ko bi bilo več naročil, dobili dodatek za stimulacijo. Zaposleni bi tako sami bolj promovirali podjetje in s tem pripeljali nove stranke. Če bi prišlo do reklamacij zaradi zaposlenčeve malomarnosti, pa bi zaposlenim lahko za malenkost znižali stimulacijo, s čimer bi dosegli, da bi zaposleni delali boljše in jim ne bi bilo vseeno, kako naredijo izdelke. Če bi podjetje sprejelo takšne odločitve, večjih stroškov ne bi imelo, bi pa izboljšalo poslovanje podjetja in svoj položaj na trgu še utrdilo.

LITERATURA IN VIRI

1. HOČEVAR, Marko. IGLIČAR, Sandi. ZAMAN, Maja. Računovodstvo. Visoka upravna šola, Ljubljana, 2001.
  2. KOLARIČ, Branka. GEREČNIK, Anton. SOVINC, Adi. Računovodstvo 2, DZS, Ljubljana, 1999.
  3. DEBEIC, Edvin. KOLARIČ, Branka. Računovodstvo1, DZS, Ljubljana, 2000.
  4. MELAVC, Dane. MILOST, Franko. Računovodstvo, Fakulteta za management, Koper, 2003.
  5. KOKOTEC - NOVAK, Majda. KOROŠEC, Bojana. MELAVC, Dane. Osnove računovodstva z bilanciranjem. Založba Moderna organizacija Kranj, 2002.
  6. MELAVC, Dane. NOVAK, Aleš. Contolling, naloge, napotki, rešitve. Založba Moderna organizacija Kranj, 2002.
-
1. LETNO POROČILO podjetja SIGNUM, d.o.o., Škofja Loka za leto 2008 in 2009.
  2. Signum, d.o.o., URL=<http://www.signum.si>.